

EIROPAS KOMISIJA

Eiropas strukturālie un investīciju fondi

NORĀDES KOMISIJAI UN DALĪBVALSTĪM PAR KOPĒJU
METODOLOĢIJU VADĪBAS UN KONTROLES SISTĒMU
NOVĒRTĒŠANAI
DALĪBVALSTĪS

ATRUNA

“Šis ir Komisijas dienestu sagatavots darba dokuments. Pamatojoties uz piemērojamiem ES tiesību aktiem, tajā sniegti tehniski norādījumi kolēģiem un struktūrām, kas iesaistīti Eiropas strukturālo un investīciju fondu uzraudzībā, kontrolē vai apgūvē, par to, kā interpretēt un piemērot ES noteikumus šajā jomā. Šā dokumenta mērķis ir sniegt Komisijas dienestu skaidrojumus un interpretācijas par minētajiem noteikumiem, lai atvieglotu programmas īstenošanu un veicinātu labu praksi. Šis norādes neskar Tiesas un Vispārējās tiesas interpretāciju vai Komisijas lēmumus.”

Saturs

AKRONĪMU UN SAĪSINĀJUMU SARAKSTS	4
1. Vispārīga informācija	5
1.1. Atsauces uz normatīvajiem aktiem	5
1.2. Norāžu mērķis	5
2. Norādes.....	6
2.1. Galvenās prasības un vērtēšanas kritēriji.....	6
2.2. Vērtēšanas posmi	6
I pielikums. Galvenās prasības un vērtēšanas kritēriji	11
1. Galvenās prasības attiecībā uz vadošo iestādi un tās starpniekstruktūru(-ām).....	11
1. galvenā prasība. Pienācīga funkciju nodalīšana un pienācīgas ziņošanas un uzraudzības sistēmas, ja atbildīgā iestāde uztic uzdevumu veikšanu citai struktūrai.....	11
2. galvenā prasība. Atbilstīga darbību izvēle	11
3. galvenā prasība. Pienācīga informācija atbalsta saņēmējiem.....	12
4. galvenā prasība. Pienācīgas vadības pārbaudes.....	13
5. galvenā prasība. Efektīva sistēma, kas nodrošina, ka visi dokumenti attiecībā uz izdevumiem un revīzijām tiek glabāti, nodrošinot pienācīgas revīzijas liecības	14
6. galvenā prasība. Uzticama sistēma to datu vākšanai, reģistrēšanai un glabāšanai, kuri nepieciešami uzraudzības, novērtēšanas, finanšu vadības, pārbaužu un revīziju vajadzībām, tostarp sasaiste ar elektronisko datu apmaiņas sistēmām ar atbalsta saņēmējiem	14
7. galvenā prasība. Samērīgu krāpšanas apkarošanas pasākumu efektīva īstenošana.....	15
8. galvenā prasība. Atbilstošas procedūras, lai sagatavotu pārvaldības deklarāciju un gada kopsavilkumu par galīgajiem revīzijas ziņojumiem un veiktajām kontrolēm.....	15
2. Galvenās prasības attiecībā uz sertifikācijas iestādi un tās starpniekstruktūrām	16
9. galvenā prasība. Pienācīga funkciju nodalīšana un pienācīga ziņošanas un uzraudzības sistēma, ja atbildīgā iestāde uztic uzdevumu veikšanu citai iestādei	16
10. galvenā prasība. Pienācīgas procedūras maksājuma pieteikumu sagatavošanai un iesniegšanai	17
11. galvenā prasība. Tiek uzturēta atbilstīga deklarēto izdevumu un atbilstošo publisko ieguldījumu datorizēta uzskaitē	17

12. galvenā prasība. Atbilstoša un pilnīga atgūstamo, atgūto un atsaukto summu uzskaitē	18
13. galvenā prasība. Atbilstošas procedūras pārskatu sagatavošanai un to pilnīguma, pareizuma un patiesuma apliecināšanai	18
3. Galvenās prasības attiecībā uz revīzijas iestādi	19
14. galvenā prasība. Pienācīga funkciju nošķiršana un pienācīgas sistēmas, lai nodrošinātu, ka jebkurai citai struktūrai, kas veic revīzijas saskaņā ar programmas revīzijas stratēģiju, ir nepieciešamā funkcionālā neatkarība un ka tā ievēro starptautiski atzītus revīzijas standartus .	19
15. galvenā prasība. Pienācīgas sistēmu revīzijas	19
16. galvenā prasība. Pienācīgas darbību revīzijas	20
17. galvenā prasība. Pienācīgas pārskatu revīzijas	21
18. galvenā prasība. Pienācīgas procedūras derīga revīzijas atzinuma nodrošināšanai un gada kontroles ziņojuma sagatavošanai	21
II pielikums. Galvenās prasības novērtējums, ņemot vērā vērtēšanas kritērijus un iestādi	23
III pielikums. Vispārējs secinājums par vadības un kontroles sistēmu	30
IV pielikums. Tabula, kurā galvenās prasības saistītas ar izraudzīšanās kritērijiem	31

AKRONĪMU UN SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

RI	Revīzijas iestāde
GKZ	Gada kontroles ziņojums
Revīzijas struktūra	Struktūra, kas veic revīziju RI uzdevumā, kā paredzēts KNR 127. panta 2. punktā.
SI	Sertifikācijas iestāde
CCI	Kopīgais identifikācijas kods (katras programmas atsauces numurs, ko piešķir Komisija)
KDR	Komisijas 2014. gada 3. marta Deleģētā regula (ES) Nr. 480/2014, ar kuru papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013 ¹
KNR	Kopīgo noteikumu regula (Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1303/2013) ²
ESI fondi	“ESI fondi” ir visi Eiropas strukturālie un investīciju fondi. Šajās norādēs to attiecina uz visiem fondiem, izņemot Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA)
ETS	Eiropas teritoriālā sadarbība
Finanšu regula	Finanšu regula (Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012) ³
SS	Starpniekstruktūra
VI	Vadošā iestāde
VKS	Vadības un kontroles sistēma

¹ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.138.01.0005.01.ENG

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1416480945454&uri=CELEX:32012R0966>

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

1.1. Atsauces uz normatīvajiem aktiem

Regula	Panti
Regula (ES) Nr. 1303/2013 Kopīgo noteikumu regula (turpmāk "KNR")	Ceturrtā daļa. I sadaļa. Pārvaldība un kontrole

1.2. Norāžu mērķis

Šo norāžu mērķis ir nodrošināt praktisku instrumentu, kas palīdzētu revidentiem novērtēt, kā darbojas vadības un kontroles sistēmas, ko dalībvalstis ir izveidojušas attiecībā uz ESI fondu (izņemot ELFLA) programmām.

Tās pamatojas uz 2007.–2013. gadā spēkā esošajām norādēm un secinājumiem, ko izdarījusi darba grupa, kurā iesaistīti Eiropas Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta, Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta un Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāta revīzijas dienestu darbinieki, lai izveidotu ietvardokumentu, kurā būtu:

paskaidrotas galvenās izmantojamās prasības (sk. KNR un KDR);

paskaidroti vērtēšanas kritēriji, kas izmantojami attiecībā uz katru galveno prasību;

sniegtas pamatnostādnes, lai varētu izdarīt secinājumus par katru galveno prasību un iestādi;

sniegtas pamatnostādnes, lai varētu izdarīt vispārīgu secinājumu par programmas vai programmu grupas VKS (vai sistēmas daļu), ņemot vērā visus pašreizējos risku mazinošos faktorus vai kompensējošus kontroles mehānismus.

Tādējādi šīs norādes pirmām kārtām adresētas iepriekš minēto Komisijas dienestu revīzijas direktoriem un revīzijas iestādēm, lai nodrošinātu objektivitāti, konsekvenci un pārredzamību, novērtējot vadības un kontroles sistēmu atbilstību galvenajām normatīvajām prasībām. Šajās norādēs aprakstītajos "vērtēšanas posmos" ir izklāstīta metodoloģija, kas izmantojama, veicot sistēmu revīzijas. Revīzijas iestādes ir aicinātas izmantot šīs norādes vadošo iestāžu, sertifikācijas iestāžu un starpniekstruktūru sistēmu revīzijās vai citu iesaistīto revīzijas struktūru darbu uzraudzībā, lai nodrošinātu revīzijas rezultātu saskaņošanu un lai revidenti dažādos kontroles ķēdes posmos varētu paļauties viens uz otra darbu.

Norāžu iedaļa par revīzijas iestāžu darbības novērtēšanu pirmām kārtām ir adresēta Komisijas revīzijas dienestiem, taču to var izmantot arī revīzijas iestādes, novērtējot/uzraugot citu revīzijas struktūru darbu saistībā ar VKS vai kā pašnovērtējuma līdzekli, lai nodrošinātu savu revīzijas procedūru atbilstību Komisijas iecerēm.

Tomēr arī vadošajām iestādēm, sertifikācijas iestādēm un to starpniekstruktūrām stingri iesaka apsvērt šā norāžu dokumenta izmantošanu un vajadzības gadījumā to izmantot kā pašnovērtējuma līdzekli.

Šajās norādēs nav iespējams iekļaut visas iespējamās situācijas. Katras revīzijas kvalitātes pārskatam jānodrošina, ka vispārīgais secinājums par sistēmu ir pamatots un ka sniegtais revīzijas atzinums ir gan atbilstīgs revīzijas secinājumiem, gan pienācīgi pamatots un dokumentēts.

Šīm norādēm ir pievienoti četri pielikumi: I pielikumā ir aprakstītas galvenās prasības un katras galvenās prasības attiecīgie vērtēšanas kritēriji; II un III pielikumā ir iekļautas kopsavilkuma tabulas, kuras būtu jāizmanto revidentiem un kurās dots ietvars vispārīga atzinuma sniegšanai par sistēmas atbilstību tiesību aktu galvenajām prasībām 2014.–2020. gada periodā; IV pielikumā dota tabula, kurā galvenās prasības ir saistītas ar izraudzīšanās kritērijiem.

2. NORĀDES

2.1. Galvenās prasības un vērtēšanas kritēriji

Šo norāžu I pielikumā ir uzskaitītas 18 galvenās prasības attiecībā uz vadības un kontroles sistēmām un to darbības vērtēšanas kritēriji.

Galvenās prasības un vērtēšanas kritēriji attiecas uz:

konkrēto vadošo iestādi un visām starpniekstrukturām, kurām ir deleģētas funkcijas (8 galvenās prasības, kurās iekļauti 36 vērtēšanas kritēriji);

konkrēto sertifikācijas iestādi un visām starpniekstrukturām, kurām ir deleģētas funkcijas (5 galvenās prasības, kurās iekļauti 18 vērtēšanas kritēriji);

konkrēto revīzijas iestādi un visām revīzijas strukturām, kuras veic revīzijas darbu revīzijas iestādes vārdā (5 galvenās prasības, kurās iekļauti 27 vērtēšanas kritēriji).

Vērtēšanas kritēriji ir norādīti katrai galvenajai prasībai. Neatbilstība šiem kritērijiem var liecināt par sistēmas trūkumiem un tādējādi radīt risku, ka Komisijai tiek ziņots par nepareiziem izdevumiem un ES dalībvalstīm tiek atlīdzinātas pārāk lielas summas.

2.2. Vērtēšanas posmi

Vadības un kontroles sistēmas tiek vērtētas saskaņā ar turpmāk attēloto tabulu.

	<ul style="list-style-type: none">• Vērtēšanas kritēriji
	<ul style="list-style-type: none">• Secinājums par galveno prasību, pamatojoties uz vērtēšanas kritērijiem
	<ul style="list-style-type: none">• Secinājums par iestādi (vadošo iestādi, sertifikācijas iestādi, revīzijas iestādi)
	<ul style="list-style-type: none">• Vispārējs secinājums

Jāuzsver, ka visos novērtēšanas procesa posmos revidenta profesionālais spriedums un efektīva kvalitātes kontrole ir svarīga, lai nodrošinātu revīzijas rezultātu konsekveni.

Lai varētu panākt augstāku pārlicības līmeni un sniegt atzinumu par VKS darbību, būtu jāveic sistēmu revīzijas, tostarp galveno kontrolatbilstības pārbaudes galvenajās strukturās. Šādas atbilstības pārbaudes būtu jāveic vairākos projektos, darījumos, ko īsteno vadošās iestādes, sertifikācijas iestādes, to starpniekstruktūru un revīzijas iestādes līmenī.

Kontroles mehānismu pārbaudes sertifikācijas iestādes un tās starpniekstruktūras(-u) līmenī var var sniegt ieguldījumu pārskatu revīzijām (KDR 29. panta 3. punkts).

Lēmums par to, kāda metodoloģija tiks izmantota paraugu atlasīšanai kontroles mehānismu pārbaudēs (piemēram, raksturīgāko īpašību izlase vai uz spriedumu balstīta izlase), būtu jāpieņem revīzijas iestādei (dalībvalstu gadījumā) vai Komisijai. Ja vienā darbības programmā darbojas vairākas starpniekstruktūras, galveno kontroļu pārbaudei var veikt atbilstīgu šo struktūru izlasi. Starpniekstruktūru izlase būtu jāveic, pamatojoties uz atbilstošu riska novērtējumu un ņemot vērā tādus elementus kā starpniekstruktūras darbību riska profils, līdzekļu apjoms, darbību sarežģītība un/vai novitāte, organizatoriskās struktūras pārmaiņas, darbinieku kvalifikācija u. c. Jebkurā gadījumā saskaņā ar revīzijas standartiem revidents savā revīzijas ziņojumā norāda revīzijas tvērumu un to, vai tā secinājums attiecas uz sistēmu kopumā vai tikai tās daļu.

Metodoloģijai, kas tiek izmantota, lai noteiktu izlases lielumu saistībā ar kontroles mehānismu pārbaudi, būtu jāatbilst starptautiskajiem revīzijas standartiem (*INTOSAI*, *IFAC* vai *IIA*).

Šo pārbažu rezultāti kopā ar citiem kvalitatīvajiem elementiem un revīzijas procedūrām veido vērtēšanas pamatu.

Tāpēc revidentiem par katru posmu (t. i., vispirms par katru vērtēšanas kritēriju, pēc tam par katru galveno prasību, katru iestādi un vispārējo secinājumu par VKS) būtu jāizdara secinājumi, pamatojoties uz turpmāk minētajām kategorijām.

1. kategorija. **Darbojas labi. Uzlabojumi nav vajadzīgi vai arī vajadzīgi tikai nelieli uzlabojumi.** Nav trūkumu vai ir atklāti tikai nelieli trūkumi. Šie trūkumi neietekmē vai gandrīz neietekmē novērtēto galveno prasību izpildi/ iestāžu darbību/ sistēmas darbību.
2. kategorija. **Darbojas, taču ir vajadzīgi daži uzlabojumi.** Ir atklāti daži trūkumi. Šiem trūkumiem ir mērena ietekme uz novērtēto galveno prasību izpildi/ iestāžu darbību/ sistēmas darbību. Revīzijas iestāde ir sagatavojusi ieteikumus.
3. kategorija. **Daļēji darbojas, vajadzīgi būtiski uzlabojumi.** Ir atklāti nopietni trūkumi, kas fondus pakļauj pārkāpumu riskam. Ir būtiski ietekmēta galveno prasību efektīva izpilde/ iestāžu darbība/ sistēmas darbība
4. kategorija. **Būtībā nedarbojas.** Ir atklāti vairāki nopietni un/vai apjomīgi trūkumi, kas fondus pakļauj pārkāpumu riskam. Efektīva novērtēto galveno prasību izpilde/ iestāžu darbība/ sistēmas darbība ir būtiski ietekmēta — tā notiek slikti vai nenotiek vispār.

Šo norāžu II un III pielikums ir izveidots, lai atvieglotu katra posma novērtēšanas procesu.

2.2.1. Vērtēšanas kritēriji

Pirmajā posmā tiek novērtēti katras galvenās prasības vērtēšanas kritēriji, nosakot, kurai no iepriekš minētajām četrām kategorijām vislabāk atbilst katrs revidējamās programmas vērtēšanas kritērijs.

Lai nodrošinātu pārredzamu un objektīvu katra kritērija vērtējumu, būtu jāizmanto II pielikums.

Ir svarīgi uzsvērt, ka, nosakot katra vērtēšanas kritērija atbilstību kādai kategorijai, revidentiem būtu jāpamatojas uz savu profesionālo spriedumu, ņemot vērā jebkurus citus pieejamos revīzijas pierādījumus, kas arī būtu jāanalizē. Šie revīzijas pierādījumi var ietvert visas kumulatīvās zināšanas revīzijas jomā, tostarp informāciju, kas gūta, pārskatot sistēmu aprakstus, revīzijas atzinumus un ziņojumus par struktūru izraudzīšanu, procedūru rokasgrāmatas, VKS darbību, VKS iesaistīto struktūru aptaujas vai intervijas.

2.2.2. Secinājums par galveno prasību

Otrajā posmā tiek izdarīts secinājums par galveno prasību, pamatojoties uz iepriekš pirmajā posmā izvērtētajiem kritērijiem. Principā, izvērtējot galvenās prasības, noteicošais faktors ir pārliecības līmeņa vispārējā ietekme. Šajā saistībā būtu jāuzdod turpmāk minētie jautājumi.

- Kā konkrētā vērtēšanas kritērija vai galvenās prasības neievērošana vai tikai daļēja ievērošana ietekmē kļūdu, pārkāpumu atklāšanu un vadības un kontroles sistēmu?
- Vai kļūdu/trūkumu neatklāšana nepalielina iespēju, ka netiks novērsti, atklāti un/vai pienācīgi izlaboti nepareizi vai nelikumīgi izdevumi?

Turpmākās norādes ir sniegtas kā šā posma iespējamo rezultātu piemēri (pēc galveno kontroļu pārbaūžu apvienošanas ar citiem kvalitatīviem elementiem):

- ja viens vai vairāki vērtēšanas kritēriji atbilst 3. vai 4. kategorijai, revidents var pamatoti secināt, ka galvenās prasības vērtējums nevar atbilst 1. kategorijai un, visticamāk, arī 2. kategorijai;
- ja lielākā daļa vērtēšanas kritēriju atbilst vienai kategorijai, revidents var pamatoti secināt, ka arī galvenā prasība var tikt klasificēta kā atbilstīga tai pašai kategorijai;
- parasti galveno prasību nevar klasificēt daudz augstāk par sliktāko vērtēšanas kritēriju, taču ir iespējami izņēmumi attiecībā uz turpmāk minētajiem vērtēšanas kritērijiem.

Vadošā iestāde

2.3. Visus saņemtos pieteikumus reģistrē. Pieteikumus reģistrē to saņemšanas brīdī, pieteikuma saņemšanas apliecinājumu nogādā katram pieteikuma iesniedzējam un saglabā dokumentus par katra pieteikuma apstiprinājuma statusu.

2.5. Lēmumi par pieteikumu un projektu apstiprināšanu vai noraidīšanu būtu jāpieņem attiecīgai personai vai struktūrai, rezultāti jāpaziņo rakstiski un skaidri jāizklāsta pieteikumu apstiprināšanas vai noraidīšanas iemesli. Pārsūdzēšanas kārtība un ar to saistītie lēmumi būtu jāpublicē.

5.3. Ir ieviestas procedūras, ar kurām nodrošina, ka visus dokumentus, kas vajadzīgi atbilstīgu revīzijas liecību nodrošināšanai, glabā saskaņā ar KNR 140. panta prasībām, t. i., attiecībā uz dokumentu pieejamību.

Sertifikācijas iestāde

11.3. Ir nodrošinātas pienācīgas revīzijas liecības, izmantojot sistēmu, kas elektroniskā formātā ieraksta un glabā grāmatvedības uzskaiti par katru darbību un atbalsta visus datus, kuri vajadzīgi maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanai. Sertifikācijas iestādes nodrošinātajām revīzijas liecībām būtu jāļauj salīdzināt Komisijai deklarētos izdevumus ar izdevumu deklarācijām, kas saņemtas no vadošās iestādes vai starpniekstruktūras.

13.5. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras, lai varētu laikus ziņot Komisijai par ES budžeta izpildi saskaņā ar Finanšu regulas 59. panta 5. punkta a) apakšpunktu.

Revīzijas iestāde

18.5. GKZ par grāmatvedības gadu un revīzijas atzinumā būtu jāiekļauj visas dalībvalstis, uz kurām attiecas ETS mērķa programmas.

Lai izdarītu secinājumus, revidenti pamatojas uz savu profesionālo spriedumu un jebkuru iespējamo risku mazinošo faktoru. Ir jānodrošina pienācīgas revīzijas liecības un jāreģistrē tās revīzijas materiālos.

2.2.3. Secinājums par iestādi

Trešajā posmā tiek izdarīts secinājums par iestādi, pamatojoties uz 2. posmā veikto galveno prasību iedalījumu kategorijās. Būtu jāizmanto II un III pielikums. Šo norāžu II pielikumā ir

apkopotī galveno prasību novērtējumi, lai varētu izdarīt secinājumu par iestādi, bet III pielikumā ir iekļauta “savienotāja tabula”, kurā secinājums par iestādi ir saistīts ar vispārējo secinājumu par sistēmu (saikne ar 4. posmu).

Nav iespējams paredzēt visus iespējamus galveno prasību novērtējumus sadalījumā pa iestādēm. Tomēr var sniegt turpmāk minētās norādes.

1. Vienā un tajā pašā iestādē katra galvenā prasība ir jāvērtē atsevišķi viena no otras. Tas nozīmē, ka vienas galvenās prasības nepilnības vienā iestādē nevar kompensēt ar citu galveno prasību, kas tajā pašā iestādē darbojas labi. Kompensējoši kontroles mehānismi tiek aplūkoti tikai sistēmas vispārējā novērtējuma līmenī (4. posms).
2. Dažas galvenās prasības ir būtiskas attiecībā uz izdevumu likumību un pareizību un attiecīgās iestādes pienācīgu darbību. KNR 2. panta 39. punktā definētie kritēriji nopietnu trūkumu noteikšanai ir izklāstīti KDR 30. pantā un attiecas uz:
 - vadošo iestādi — 2. galvenā prasība (darbību izvēle), 4. galvenā prasība (vadības pārbaudes) un 5. galvenā prasība (revīzijas liecības attiecībā uz izdevumu un revīziju dokumentiem);
 - sertifikācijas iestādi — 13. galvenā prasība (gada pārskatu sagatavošana un apliecināšana);
 - revīzijas iestādi — 15. galvenā prasība (sistēmu revīzijas), 16. galvenā prasība (darbību revīzijas) un 18. galvenā prasība (uzticams revīzijas atzinums un gada kontroles ziņojuma sagatavošana).
3. Iepriekš 2. punktā minēto septiņu galveno prasību atbilstība 1. vai 2. klasifikācijas kategorijai varētu pozitīvi ietekmēt vispārējo secinājumu.
4. Ja 2. punktā minētās svarīgās galvenās prasības vai divas vai vairākas citas galvenās prasības kādā iestādē atbilst 3. vai 4. kategorijai, šīs iestādes vispārējais novērtējums nevar atbilst augstākai kategorijai par 3. vai 4. kategoriju. Citiem vārdiem sakot, svarīgas galvenās prasības trūkumus nevar līdzsvarot ar to, ka cita galvenā prasība attiecīgajā iestādē tiek klasificēta augstākā kategorijā.
5. Ja kādas funkcijas ir deleģētas starpniekstrukturām, ir vajadzīgs sīkāks II un III pielikuma iedalījums un tiks piemēroti tie paši kritēriji, kas izmantoti vadošās/sertifikācijas iestādes gadījumā, lai varētu izdarīt secinājumu par starpniekstruktūru un, pamatojoties uz to, vispārēju secinājumu par vadošo vai sertifikācijas iestādi.

Revidentiem būtu jāpamatojas uz savu profesionālo spriedumu, lai izdarītu atbilstošu secinājumu par iestādi, novērtējot vispārējo secinājumu, izmantojot šo norāžu III pielikumā doto tabulu.

2.2.4. Vispārējs secinājums

Šajā pēdējā posmā revidenti sasaista secinājumu par iestādi un vispārējo secinājumu par programmas VKS, identificējot risku mazinošos faktoros un kompensējošus kontroles mehānismus, kas varētu pastāvēt vienā iestādē, kura efektīvi samazina risku kopējā vadības un kontroles sistēmā.

Piemēram, revidenta secinājums, ka sertifikācijas iestādes veiktās pārbaudes ir nepilnīgas vai nepietiekami efektīvas, bet vadības pārbaudes vadošajā iestādē (vai, ja funkcijas ir deleģētas, starpniekstrukturā) ir kvalitatīvas un efektīvas, var samazināt risku, ka nepareizi izdevumi tiek apstiprināti un nosūtīti Komisijai. Jāatgādina, ka 4. galvenā prasība (vadības pārbaudes) joprojām ir pati svarīgākā un primārākā, lai aizsargātu VKS pret pārkāpumiem. Tāpēc izpratne par šīs galvenās prasības pienācīgu darbību ir ļoti svarīga, lai varētu novērtēt Komisijas risku saistībā ar nepareizu izdevumu atlīdzināšanu. Ir svarīgi uzsvērt, ka, pirms šie

kontroles mehānismi tiek ņemti vērā kā risku mazinošs faktors vai kompensējošs kontroles mehānisms, būtu jāiegūst pierādījumi par to pienācīgu darbību. Cits risku mazinoša faktora piemērs (pirms revīzijas atzinuma sniegšanas) varētu būt jau īstenots rīcības plāns, ar kuru ir efektīvi uzlabota vadības un kontroles sistēma (lai turpmāk izvairītos no līdzīgiem pārkāpumiem) un novērsti galvenie pārkāpumi, kas iepriekš netika atklāti izlases vai vadības pārbaudēs (iepriekš deklarēto izdevumu finanšu korekcijas).

Revidents nosaka atlikušo risku attiecībā uz darījumu pareizību un beigās formulē vispārēju secinājumu par sistēmas atbilstību galvenajām tiesiskajām prasībām. Būtu jāizmanto III pielikums.

Vispārējam sistēmu novērtējumam tiek izmantotas tās pašas kategorijas, kas vajadzīgas atsevišķu galveno prasību un iestāžu novērtēšanā, lai nodrošinātu rezultātu konsekveni visos procedūras posmos.

Pirms tiek noteikts atlikušais risks attiecībā uz pareizību, revidentam jāņem vērā risku mazinošo faktoru esība, kā teikts iepriekš.

Tādējādi, pamatojoties uz vispārējo secinājumu par VKS, tiek noteikts pārliecības līmenis un ticamības līmenis attiecībā uz darbību revīzijām. Pēc GKZ sagatavošanas, apvienojot savus secinājumus par VKS ar darbību revīziju un pārskatu revīziju rezultātiem, revidents var sniegt revīzijas atzinumu par programmu un vajadzības gadījumā ieteikt turpmāko rīcību.

Turklāt dalībvalstij šis revīzijas darbs būtu jāizmanto, lai īstenotu KNR 124. panta 5. punkta noteikumus par pienākumu uzraudzīt izraudzīšanās kritēriju izpildi. Lai atvieglotu šo darbu, IV pielikumā ir dota tabula, kurā izraudzīšanās kritēriji ir saistīti ar attiecīgajām galvenajām prasībām.

I PIELIKUMS. GALVENĀS PRASĪBAS UN VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Šajā pielikumā ir noteikti galvenie VKS elementi un vērtēšanas kritēriji, ņemot vērā 2014.–2020. gada periodam piemērojamā tiesiskā regulējuma obligātās prasības. Galvenie elementi, kas strukturēti pēc iestādes, ir tie, kuri ir paredzēti un būtiski izdevumu likumības un pareizības nodrošināšanai, kā arī to darbību nodrošināšanai, kas saskaņā ar KNR iekļautas ESI fondu (izņemot ELFLA) atbalstītajās programmās.

1. Galvenās prasības attiecībā uz vadošo iestādi un tās starpniekstruktūru(-ām)

1. galvenā prasība. Pienācīga funkciju nodalīšana un pienācīgas ziņošanas un uzraudzības sistēmas, ja atbildīgā iestāde uztic uzdevumu veikšanu citai struktūrai

(KNR 72. panta a), b), e) un h) punkts, 122. panta 2. punkts, 123. panta 1. un 6. punkts, 125. panta 1. punkts)

Vērtēšanas kritēriji

1.1. Funkcijas ir skaidri definētas un sadalītas (organizatoriskā struktūra, amatu indikatīvais skaits, vajadzīgā kvalifikācija un pieredze, amatu apraksti), tostarp ir noslēgts oficiāli dokumentēts nolīgums, kurā skaidri izklāstīti visi uzdevumi, ko vadošā iestāde ir deleģējusi starpniekstruktūrai(-ām).

1.2. Ņemot vērā attiecīgo programmu skaitu, apjomu un sarežģītību, ir vajadzīgais personāls un eksperti, kas vadošajā iestādē un starpniekstruktūrās darbojas dažādos līmeņos un pilda atšķirīgas funkcijas, kā arī attiecīgā gadījumā ir piesaistīti atbilstoši ārpalpojumu sniedzēji.

1.3. Vajadzības gadījumā un jo īpaši, ja dalībvalsts ir nolēmusi saglabāt sertifikācijas funkciju tajā pašā administratīvajā struktūrā, kurā ir vadošā iestāde, vadošās iestādes organizācijā, kā arī starp vadošo iestādi un citām VKS iesaistītām struktūrām (sertifikācijas iestādi vai tās starpniekstruktūrām, revīzijas iestādi vai citām revīzijas struktūrām) ievēro funkciju nošķiršanas principu.

1.4. Ir izstrādātas pilnīgas un piemērotas procedūras un rokasgrāmatas, kas tiek atjauninātas pēc vajadzības un kas aptver vadošās iestādes un starpniekstruktūru visas galvenās darbības, tostarp ziņošanas un uzraudzības procedūras attiecībā uz pārkāpumiem un nepamatoti izmaksātu summu atgūšanu.

1.5. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras un noteikta kārtība, kādā efektīvi uzraudzīt starpniekstruktūrai(-ām) deleģētos uzdevumus, pamatojoties uz atbilstošiem ziņošanas mehānismiem (starpniekstruktūras metodoloģijas pārskatīšana, regulāra starpniekstruktūras ziņoto rezultātu pārskatīšana, tostarp, ja iespējams, starpniekstruktūras veiktā darba atkārtota darbību izpilde izlases veidā).

1.6. Ir ieviesta sistēma, ar ko, ievērojot proporcionalitātes principu, nodrošina, lai vajadzības gadījumā tiktu veikti pienācīgi riska pārvaldības pasākumi, jo īpaši, ja ir veiktas būtiskas pārmaiņas darbībās un vadības un kontroles struktūrās.

2. galvenā prasība. Atbilstīga darbību izvēle

(KNR 72. panta c) punkts, 125. panta 3. punkts)

Vērtēšanas kritēriji

2.1. Vadošā iestāde, lai saņemtu uzraudzības komitejas apstiprinājumu, ir izstrādājusi atbilstošas atlases procedūras un kritērijus:

- a. kuri nodrošina, ka ar darbībām tiek veicināta konkrēto mērķu un attiecīgo prioritāšu rezultātu sasniegšana;

- b. kuri ir nediskriminējoši un pārredzami;
- c. kuros ņemta vērā vīriešu un sieviešu līdztiesības un ilgtspējīgas attīstības principu veicināšana, kā izklāstīts KNR 7. un 8. pantā.

2.2. Uzaicinājumus iesniegt pieteikumus publicē⁴.

Uzaicinājumus iesniegt pieteikumus izplata, lai par tiem uzzinātu visi potenciālie atbalsta saņēmēji, un tajos iekļauj skaidru izmantotās atlases procedūras un atbalsta saņēmēju tiesību un pienākumu aprakstu.

2.3. Visus saņemtos pieteikumus reģistrē.

Pieteikumus reģistrē to saņemšanas brīdī, pieteikuma saņemšanas apliecinājumu nogādā katram pieteikuma iesniedzējam un saglabā dokumentus par katra pieteikuma apstiprinājuma statusu.

2.4. Visus pieteikumus vai projektus vērtē saskaņā ar piemērojamiem kritērijiem.

Vērtēšana notiek konsekventi un nediskriminējošā veidā. Izmantotie kritēriji un punktu sistēma atbilst tam, ko apstiprinājusi uzraudzības komiteja un kas minēts uzaicinājumā.

Pieteikumu vai projektu vērtēšanā vadošā iestāde nodrošina, ka vērtētājiem ir vajadzīgā profesionālā kompetence un neatkarība.

Turklāt vadošā iestāde īpaši pārbauda, vai:

- a. atlasītā darbība ietilpst attiecīgā(-o) fonda(-u) darbības jomā un to var attiecināt uz intervences kategoriju;
- b. atbalsta saņēmējs administratīvā, finansiālā un funkcionālā ziņā var pildīt finansējuma piešķiršanas nosacījumus;
- c. gadījumā, ja darbība ir sākusies pirms finansējuma pieteikuma iesniegšanas, ir ievēroti piemērojamie tiesību akti, kas attiecas uz darbību;
- d. atbalstam atlasītās darbības neietver pasākumus, kas ir veidojuši daļu no darbības, kurai ir tikusi piemērota vai būtu vajadzējis piemērot atgūšanas procedūru pēc ražošanas norises vietas pārcelšanas ārpus programmas darbības teritorijas.

Visi šā novērtējuma posmi būtu pienācīgi jādokumentē.

2.5. Lēmumi par pieteikumu vai projektu apstiprināšanu vai noraidīšanu atbildīgajā izraudzītajā struktūrā būtu jāpieņem attiecīgi pilnvarotai personai, kandidātam rezultāti jāpaziņo rakstiski, sagatavojot vienošanos vai lēmumu (vai līdzvērtīgu dokumentu), un skaidri jāizklāsta pieteikumu apstiprināšanas vai noraidīšanas iemesli. Pārsūdzēšanas kārtība un ar to saistītie lēmumi būtu jāpublicē.

3. galvenā prasība. Pienācīga informācija atbalsta saņēmējiem

(KNR 125. panta 3. punkta c) apakšpunkts)

Vērtēšanas kritēriji

3.1. Atbalsta saņēmēji ir pienācīgi informēti par viņu tiesībām un pienākumiem, jo īpaši par programmai izstrādātajiem valsts atbilstības noteikumiem, piemērojamiem ES atbilstības noteikumiem, īpašiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem katrai darbībai attiecībā uz

⁴ Prasība nav piemērojama gadījumos, ja ES finansējums tiek tieši piešķirts konkrētiem valsts, reģionāliem vai pašvaldību projektiem.

produktiem vai pakalpojumiem, kas nodrošināmi saskaņā ar darbību, finansēšanas plānu, izpildes termiņu, prasībām attiecībā uz atsevišķu grāmatvedības sistēmu vai atbilstīgiem grāmatvedības kodiem, kā arī citu informāciju, kas tiem jāglabā un jāpaziņo. Informācijas un publicitātes prasības arī būtu skaidri jāizklāsta un jāpaziņo atbalsta saņēmējiem.

3.2. Ir definēti skaidri un nepārprotami valsts atbilstības noteikumi programmai.

3.3. Ir izstrādāta stratēģija, lai nodrošinātu, ka atbalsta saņēmējiem ir piekļuve nepieciešamajai informācijai un viņi saņem atbilstīgas norādes (brošūru, bukletu, semināru, darbsemināru, tīmekļa vietņu u. c. informācijas avotu veidā).

4. galvenā prasība. Pienācīgas vadības pārbaudes

(KNR 72. panta c) un h) punkts, 125. panta 4. punkta a) apakšpunkts, 125. panta 5. un 6. punkts)

Vērtēšanas kritēriji

4.1. Vadības pārbaudes ietver:

- a. administratīvas pārbaudes attiecībā uz katru atbalsta saņēmēju iesniegto izdevumu atlīdzināšanas pieteikumu, proti, vadošajai iestādei vai tās starpniekstrukturai(-ām) pirms apstiprināšanas būtu administratīvi jāpārbauda visi atbalsta saņēmēju iesniegtie izdevumu atlīdzināšanas pieteikumi, kā arī jāpārbauda pati maksājuma prasība un attiecīgi pievienotie apliecinājošie dokumenti. To apliecinājošo dokumentu apjoms un veids, kas pieprasīti no atbalsta saņēmējiem pārbaudes veikšanai, pamatojas uz katra dokumenta veida vai atbalsta saņēmēja riska novērtējumu;
- b. vadošajai iestādei un tās starpniekstrukturai(-ām) būtu jāveic darbību pārbaudes uz vietas, ja projektā ir panākts gan fizisks, gan finansiāls progress (piemēram, mācību pasākumu gadījumā).

4.2. Vadošā iestāde un tās starpniekstrukturā(-as) atsevišķu darbību pārbaudes uz vietas var veikt izlases veidā. Uz vietas veikto pārbaudu biežumam un aptvērumam vajadzētu būt samērīgam ar darbībai piešķirtā publiskā atbalsta summu un riska līmeni, ko kopumā par VKS administratīvās pārbaudēs konstatējusi vadošā iestāde vai tās starpniekstrukturā(-as) un revīzijās konstatējusi revīzijas iestāde. Dokumentos būtu jāapraksta izmantotā izlases metode, jānorāda atlasītās darbības un jāsniedz pārskats par pārbaudu secinājumiem un konstatētajiem pārkāpumiem.

4.3. Būtu jāievieš rakstiskas procedūras un plaši kontrolsaraksti, kas izmantojami vadības pārbaudēs, lai konstatētu visas būtiskās neatbilstības. Tas nozīmē, ka, izmantojot kontrolsarakstu, būtu vismaz jāpārbauda:

- a. izdevumu atlīdzināšanas pieteikuma pareizība;
- b. finansējuma saņemšanas periods;
- c. atbilstība apstiprinātajam projektam;
- d. atbilstība apstiprinātajai finansējuma likmei (ja piemērojama);
- e. atbilstība attiecīgajiem atbilstības noteikumiem un ES un valstu noteikumiem par publiskajiem iepirkumiem, valsts atbalstu, vidi, finanšu instrumentiem, ilgtspējīgu attīstību, publicitāti, iespēju vienlīdzības prasībām un nediskrimināciju;
- f. projekta reālais stāvoklis, tostarp ražojumu vai pakalpojumu piegādes fiziskais progress un atbilstība dotācijas nolīguma noteikumiem un iznākumu un rezultātu rādītājiem;
- g. deklarētie izdevumi, revīzijas liecību esība un atbilstība izdevumu pozīciju skaitam;

- h. atsevišķa grāmatvedības sistēma vai atbilstīgi grāmatvedības kodi attiecībā uz visiem ar darbību saistītajiem darījumiem un darbībām, par kurām atlīdzina izdevumus, pamatojoties uz faktiskām attiecināmām izmaksām. Šī atsevišķā grāmatvedības sistēma vai atbilstīgie grāmatvedības kodi ļauj pārbaudīt 1) to, vai uz līdzfinansēto darbību tikai daļēji attiecināmie izdevumi ir pareizi sadalīti, un 2) atsevišķus izdevumus, kas ir atbilstīgi tikai noteiktā apjomā vai attiecībā pret citām izmaksām.

4.4. Būtu jā saglabā šādi pierādījumi:

- a. administratīvajās pārbaudēs un pārbaudēs uz vietas gūtie pierādījumi, tajā skaitā par padarīto darbu un iegūtajiem rezultātiem;
- b. konstatēto nepilnību uzraudzības laikā gūtie pierādījumi.

Šie dokumenti ir apliecināmie dokumenti un informācija priekš gada kopsavilkuma, kas jā sagatavo vadošajai iestādei.

4.5. Ir ieviestas vadošās iestādes apstiprinātas procedūras, lai nodrošinātu, ka sertifikācijas iestāde saņem visu vajadzīgo informāciju par apstiprināšanas nolūkā īstenotajām pārbaudēm.

Vadības pārbaudes attiecībā uz izdevumiem, kas apstiprināti attiecīgā grāmatvedības gada pārskatos, būtu jā pabeidz laikus.

5. galvenā prasība. Efektīva sistēma, kas nodrošina, ka visi dokumenti attiecībā uz izdevumiem un revīzijām tiek glabāti, nodrošinot pienācīgas revīzijas liecības

(KNR 72. panta g) punkts, 122. panta 3. punkts, 140. pants, 125. panta 4. punkta d) apakšpunkts, 125. panta 8. punkts)

Vērtēšanas kritēriji

5.1. Sīki izstrādātu grāmatvedības uzskaiti un apliecināšos dokumentus attiecībā uz darbībām (piemēram, darbības tehniskās specifikācijas un finansēšanas plānu, gūto iznākumu un rezultātu progresa un uzraudzības ziņojumus, dokumentus attiecībā uz iesniegumu, vērtēšanu, atlasī, dotācijas apstiprināšanu, iepirkuma un līgumu slēgšanas procedūrām, kā arī ziņojumus par līdzfinansēto produktu un pakalpojumu pārbaudēm) glabā attiecīgajā pārvaldes līmenī un tajos norāda KDR 25. panta 1. punktā minēto informāciju. Grāmatvedības sistēma ļauj identificēt kopā ar maksājuma pamatojumu gan atbalsta saņēmējus, gan citas iesaistītās iestādes.

5.2. Vadošā iestāde veic ierakstus par to struktūru identitāti un atrašanās vietu, kuras glabā visus apliecināšos dokumentus attiecībā uz izdevumiem un revīzijām. Tas attiecas uz visiem dokumentiem, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu atbilstīgas revīzijas liecības, kuras var būt elektroniskā formātā, ja elektronisko datu apmaiņa starp atbalsta saņēmējiem un attiecīgajām iestādēm notiek atbilstīgi KNR 122. panta 3. punktam.

5.3. Ir ieviestas procedūras, ar kurām nodrošina, ka visus dokumentus, kas vajadzīgi atbilstīgu revīzijas liecību nodrošināšanai, glabā saskaņā ar KNR 140. panta prasībām, t. i., par dokumentu pieejamību.

6. galvenā prasība. Uzticama sistēma to datu vākšanai, reģistrēšanai un glabāšanai, kuri nepieciešami uzraudzības, novērtēšanas, finanšu vadības, pārbaužu un revīziju vajadzībām, tostarp sasaiste ar elektronisko datu apmaiņas sistēmām ar atbalsta saņēmējiem

(KNR 72. panta d) punkts, 112. panta 3. punkts, 122. panta 3. punkts, 125. panta 2. punkta a), d), e) apakšpunkts, 125. panta 4. punkta d) apakšpunkts, 125. panta 8. punkts un 140. pants)

Vērtēšanas kritēriji

6.1. Ir ieviesta datorizēta sistēma, ar kuru par katru darbību var vākt, reģistrēt un glabāt KDR III pielikumā paredzētos datus, tostarp datus, kas saistīti ar rādītājiem un starpposma mērķiem, kas attiecas uz progresu programmas mērķu sasniegšanā un ko atbilstīgi 125. panta 2. punkta a) apakšpunktam sniedz vadošā iestāde.

Ja darbība tiek atbalstīta no Eiropas Sociālā fonda (ESF), tad būtu jānorāda dati par atsevišķiem dalībniekiem un, ja vajadzīgs, rādītāju datu sadalījums pa dzimumiem.

6.2. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras datu apkopošanai, kas vajadzīgas, lai veiktu novērtēšanu, revīzijas, kā arī iesniegtu Komisijai maksājumu pieteikumus un pārskatus, gada kopsavilkumus, gada īstenošanas un nobeiguma ziņojumus, tostarp ziņojumus par finanšu datiem.

6.3. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras, ar kurām nodrošina:

- a. šīs datorizētās sistēmas drošību un uzturēšanu, datu integritāti, kurā ņemti vērā starptautiski atzīti standarti, piemēram, ISO/IEC 27001:2013 un ISO/IEC 27002:2013, datu konfidencialitāti, datu sūtītāja autentifikāciju un dokumentu un datu glabāšanu, jo īpaši saskaņā ar KNR 122. panta 3. punktu, 125. panta 4. punkta d) apakšpunktu, 125. panta 8. punktu un 140. pantu;
- b. personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi.

7. galvenā prasība. Samērīgu krāpšanas apkarošanas pasākumu efektīva īstenošana (KNR 72. panta h) punkts, 122. panta 2. punkts, 125. panta 4. punkta c) apakšpunkts)

Vērtēšanas kritēriji

7.1. Pirms programmas īstenošanas sākuma vadošās iestādes veic krāpšanas riska novērtējumu saistībā ar to krāpšanas risku ietekmi un iespējamību, kas attiecas uz galvenajiem procesiem programmu īstenošanā. Ideālā gadījumā krāpšanas riska novērtējums būtu jāveic katru gadu vai katru otro gadu — atkarībā no riska līmeņiem. Krāpšanas riska novērtējuma rezultāti būtu jāapstiprina vadošās iestādes augstākajai vadībai.

7.2. Krāpšanas apkarošanas pasākumu struktūru veido četri krāpšanas apkarošanas cikla pamatelementi — novēršana, atklāšana, korekcija un kriminālvajāšana.

7.3. Ir ieviesti atbilstoši un samērīgi preventīvie pasākumi, kas pielāgoti īpašām situācijām, lai samazinātu krāpšanas atlikušo risku līdz pieņemamam līmenim (piemēram, darba uzdevumu apraksts, rīcības kodekss, augstākās vadības ētikas politika, pienākumu sadale, mācību un izpratnes veicināšanas pasākumi, datu analīze un informētība par jaunumiem krāpšanas brīdinājuma zīmju un krāpšanas rādītāju atklāšanā).

7.4. Ir ieviesti un tiek efektīvi īstenoti atbilstoši krāpšanas rādītāju (“sarkano karogu”) atklāšanas pasākumi.

7.5. Ir ieviesti pienācīgi pasākumi, kuri paredzēti gadījumiem, kad tiek konstatēta iespējama krāpšana, un ar kuriem nodrošina skaidrus ziņošanas mehānismus gan attiecībā uz iespējamu krāpšanu, gan kontroles nepilnībām, tādējādi nodrošinot pietiekamu koordināciju ar revīzijas iestādi, dalībvalsts kompetentajām izmeklēšanas iestādēm, Komisiju un Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (*OLAF*).

7.6. Ir izstrādātas atbilstošas procedūras, lai pārraudzītu katru gadījumu, kad ir aizdomas par krāpšanu, un attiecīgo krāpnieciski iztērēto ES līdzekļu atgūšanu.

7.7. Ir izstrādātas pārraudzības procedūras, lai pārskatītu jebkurus procesus, procedūras vai kontroles mehānismus saistībā ar iespējamo vai faktisko krāpšanu, un tās ir iekļautas krāpšanas riska novērtējuma turpmākajā pārskatīšanā.

8. galvenā prasība. Atbilstošas procedūras, lai sagatavotu pārvaldības deklarāciju un gada kopsavilkumu par galīgajiem revīzijas ziņojumiem un veiktajām kontrolēm
(KNR 125. panta 4. punkta e) apakšpunkts)

Vērtēšanas kritēriji

8.1. Lai varētu sagatavot gada kopsavilkumu, ir izstrādātas pienācīgas procedūras, ar kurām nodrošina:

- a. atbilstīgus pārskatus un pārraudzībupar galarezultātiem, kas iegūti visās revīzijās un kontroles pasākumos, kurus veikušas attiecīgās struktūras attiecībā uz katru programmu, tostarp vadības pārbaudēs, ko veikusi vadošā iestāde vai tās vārdā starpniekstruktūras, revīzijās, kuras veikusi revīzijas iestāde vai kāds cits tās uzdevumā, un ES revīzijās;
- b. analīzi par sistēmās konstatēto kļūdu un trūkumu raksturu un apjomu un turpmāku šo trūkumu pārraudzību (veiktajiem vai plānotajiem korektīvajiem pasākumiem);
- c. preventīvo un korektīvo pasākumu īstenošanu, ja konstatētas sistēmiskas kļūdas.

8.2. Pārvaldības deklarācijas pamatā vajadzētu būt gada kopsavilkumam, un tā būtu jā sagatavo saskaņā ar paraugu, kas norādīts attiecīgajā Komisijas Īstenošanas regulā.

8.3. Darbs, ko veic, sagatavojot gada kopsavilkumu un pārvaldības deklarāciju, būtu pienācīgi jā dokumentē.

8.4. Gada kopsavilkumam un pārvaldības deklarācijai, kā arī visai attiecīgajai apliecinotai dokumentācijai un informācijai savlaicīgi jābūt pieejamai revīzijas iestādei novērtējuma veikšanai. Šim nolūkam ir paredzēti atbilstoši iekšējie termiņi.

2. Galvenās prasības attiecībā uz sertifikācijas iestādi un tās starpniekstruktūrām
--

9. galvenā prasība. Pienācīga funkciju nodalīšana un pienācīga ziņošanas un uzraudzības sistēma, ja atbildīgā iestāde uztic uzdevumu veikšanu citai iestādei
(KNR 72. panta a), b) un e) punkts, 123. panta 2. un 6. punkts, 126. pants)

Vērtēšanas kritēriji

Būtu jāievēro turpmāk minētais.

9.1. Funkcijas ir skaidri definētas un sadalītas (organizatoriskā struktūra, amatu indikatīvais skaits, vajadzīgā kvalifikācija un/vai pieredze, amatu apraksti), tostarp ir noslēgts oficiāli dokumentēts nolīgums, kurā skaidri noteikti visi uzdevumi, ko sertifikācijas iestāde ir deleģējusi starpniekstruktūrām.

9.2. Ņemot vērā attiecīgo programmu skaitu, apjomu un sarežģītību, ir pietiekams skaits pienācīgi kvalificētu cilvēkresursu, kas sertifikācijas iestādē darbojas dažādos līmeņos un pilda atšķirīgas funkcijas, tostarp attiecīgā gadījumā ir piesaistīti atbilstoši ārpalpojumu sniedzēji.

9.3. Ja attiecināms un jo īpaši, ja dalībvalsts ir nolēmusi saglabāt sertifikācijas funkciju tajā pašā administratīvajā struktūrā, kādā ir vadošā iestāde, ievēro funkciju nošķiršanas principu sertifikācijas iestādes organizācijā, kā arī starp sertifikācijas iestādi un citām VKS iesaistītām iestādēm (vadošo iestādi un tās starpniekstruktūrām, revīzijas iestādi un citām revīzijas struktūrām).

9.4. Ir izstrādātas pilnīgas un piemērotas procedūras un rokasgrāmatas, kas tiek atjauninātas pēc vajadzības un kas aptver visas sertifikācijas iestādes un starpniekstruktūru galvenās darbības, tostarp ziņošanas un uzraudzības procedūras attiecībā uz pārkāpumiem (par kuriem ir ziņojušas starpniekstruktūras vai kurus ir konstatējusi sertifikācijas iestāde) un nepamatoti

izmaksātu summu atgūšanu.

9.5. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras un noteikta kārtība, kādā efektīvi uzraudzīt starpniekstruktūrai(-ām) deleģētos uzdevumus, pamatojoties uz atbilstošiem ziņošanas mehānismiem (starpniekstruktūras metodoloģijas pārskatīšana, regulāra starpniekstruktūras ziņoto rezultātu pārskatīšana, tostarp, ja iespējams, starpniekstruktūras veiktā darba atkārtota darbību izpilde izlases veidā).

9.6. Ir ieviesta sistēma, ar ko, ievērojot proporcionalitātes principu, nodrošina, lai vajadzības gadījumā tiktu veikti pienācīgi riska pārvaldības pasākumi, jo īpaši, ja ir veiktas būtiskas pārmaiņas darbībās un/vai vadības un kontroles struktūrās.

10. galvenā prasība. Pienācīgas procedūras maksājuma pieteikumu sagatavošanai un iesniegšanai

(KNR 126. panta a), e) un f) punkts)

Vērtēšanas kritēriji

10.1. Attiecīgos gadījumos būtu jāizstrādā pienācīgas procedūras, ar kurām nodrošina, ka sertifikācijas iestāde saņem no vadošās iestādes un/vai tās starpniekstruktūras(-ām) pienācīgu informāciju par veiktajām pirmā līmeņa vadības pārbaudēm un informāciju par rezultātiem, kas gūti revīzijas iestādes veiktās revīzijās vai tās pārraudzībā veiktās revīzijās, proti:

- a. vadošajai iestādei un revīzijas iestādei saskaņotā procedūrā būtu jāatspoguļo konkrētas sertifikācijas procesam vajadzīgās informācijas skaidrs izklāsts, lai nodrošinātu, ka attiecīgā informācija tiek saņemta regulāri un laikus;
- b. jānodrošina, ka sertifikācijas veikšanai sertifikācijas iestāde ir saņēmusi visu vajadzīgo apliecinājo dokumentāciju, tostarp atjauninātu attiecīgo informāciju par rezultātiem, kas gūti vadošās iestādes un tās starpniekstruktūru veiktajās pirmā līmeņa vadības pārbaudēs un revīzijas iestādes vai ES struktūru revīzijas ziņojumos;
- c. pirms izdevumu deklarācijas sagatavošanas un iesniegšanas Komisijā jānodrošina sistemātisks, savlaicīgs un dokumentēts pārskats par vadošās iestādes un tās starpniekstruktūras(-u) sagatavotajiem ziņojumiem par īstenošanas norisi, tostarp pārskats par pirmā līmeņa vadības pārbažu rezultātiem;
- d. pirms izdevumu deklarācijas sagatavošanas un iesniegšanas Komisijā jānodrošina sistemātisks, savlaicīgs un dokumentēts pārskats par visiem saņemtajiem attiecīgajiem revīzijas ziņojumiem un jāņem vērā revīzijas rezultāti;
- e. jānodrošina, ka rezultāti, kas gūti pirmā līmeņa pārbažu un revīzijas ziņojumu izskatīšanā, tiek pienācīgi ņemti vērā, izdarot secinājumu par to, vai ir pietiekams pamats apliecināt, ka apstiprināmie izdevumi ir likumīgi un pareizi.

10.2. Rakstiskajās procedūrās būtu jāiekļauj detalizētas pārbaudes, skaidri noteikti pienākumi un visa sertifikācijas procesa darbplūsma, tostarp pienācīga validācija, kurā tiek ievērots "četru acu princips", un sertifikācijas iestādes veikta uzraudzība attiecībā uz tās starpniekstruktūras(-u) ieguldījumu šajā sertifikācijas procesā.

11. galvenā prasība. Tiek uzturēta atbilstīga deklarēto izdevumu un atbilstošo publisko ieguldījumu datorizēta uzskaitē

(KNR 126. panta d) un g) punkts)

Vērtēšanas kritēriji

11.1. Attiecīgā grāmatvedības dokumentācija par Komisijai deklarētiem izdevumiem tiek glabāta elektroniskā formātā.

11.2. Ir izstrādātas atbilstošas procedūras, lai datorizētā veidā precīzi un pilnīgi uzskaitītu izdevumus, ko vadošā iestāde ir iesniegusi apstiprināšanai, tostarp attiecīgos atbalsta saņēmējiem izmaksātos publiskos ieguldījumus.

11.3. Ir nodrošinātas pienācīgas revīzijas liecības, izmantojot sistēmu, kas elektroniskā formātā ieraksta un glabā grāmatvedības uzskaiti par katru darbību un pamato visus datus, kuri vajadzīgi maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanai. Sertifikācijas iestādes nodrošinātajām revīzijas liecībām būtu jāļauj salīdzināt Komisijai deklarētos izdevumus ar izdevumu deklarācijām, kas saņemtas no vadošās iestādes un starpniekstrukturām.

12. galvenā prasība. Atbilstoša un pilnīga atgūstamo, atgūto un atsaukto summu uzskaitē

(KNR 72. panta h) punkts, 137. panta 1. punkta b) apakšpunkts, 137. panta 2. punkts)

Vērtēšanas kritēriji

12.1. Ir izstrādātas pienācīgas un efektīvas procedūras, lai saglabātu precīzus un pilnīgus pierādījumus par summām, kas grāmatvedības gada laikā atsauktas un atgūtas, summām, kas atgūstamas grāmatvedības gada beigās, summām, kas atgūtas saskaņā ar KNR 72. panta h) punktu un 137. panta 1. punkta b) apakšpunktu, un par to, ka neatgūstamās summas, kas uzrādītas pārskatos, atbilst summām, kuras ievadītas uzskaites sistēmās.

12.2. Ir veikta atbilstoša grāmatvedības uzskaitē, kas pierāda, ka attiecīgos gadījumos izdevumi ir izslēgti no pārskatiem saskaņā ar KNR 137. panta 2. punktu un ka visas nepieciešamās korekcijas ir norādītas attiecīgā grāmatvedības gada pārskatos.

13. galvenā prasība. Atbilstošas procedūras pārskatu sagatavošanai un to pilnīguma, pareizuma un patiesuma apliecināšanai

(KNR 72. panta h) punkts, 126. panta b), c) un h) punkts, 137. pants, Finanšu regulas 59. panta 5. punkta a) apakšpunkts)⁵

Vērtēšanas kritēriji

13.1. Būtu jāizstrādā pienācīgas procedūras, lai varētu sagatavot pārskatus, apliecināt to pilnīgumu, pareizumu un patiesumu un nodrošināt, ka pārskatos iekļautie izdevumi atbilst piemērojamiem tiesību aktiem un ir radušies saistībā ar darbībām, kas atlasītas finansējumam saskaņā ar programmai piemērojamiem kritērijiem.

13.2. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras, lai nodrošinātu, ka pārskatos iekļautie izdevumi atbilst starpposma maksājumiem, kas deklarēti attiecīgajā grāmatvedības gadā, pēc visu to pārrakstīšanās kļūdu izlabošanas un visu to kļūdaino summu atskaitīšanas, kas konstatētas vadības pārbaudēs un revīzijās un atsauktas vai atgūtas attiecīgajā grāmatvedības gadā, un pēc visu to izdevumu pagaidu atsaukšanas, kuru atbilstība tiek vērtēta pārskatu sagatavošanas laikā.

13.3. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras, lai nodrošinātu, ka summas, kas ir atgūtas, atgūstamas, atsauktas no iepriekšējiem starpposma maksājumu pieprasījumiem un neatgūstamas, tiek pienācīgi uzrādītas pārskatos. Procedūrai būtu jānodrošina, ka tiek veikta uzskaitē par atgūstamām summām un summām, kas atsauktas pēc tam, kad pilnībā vai daļēji atcelts ieguldījums kādai darbībai. Atgūtās summas pirms programmas slēgšanas atmaksā, tās

⁵ Attiecīgā gadījumā būtu jāņem vērā arī norādījumi par pārskatu sagatavošanu.

atskaitot no nākamās izdevumu deklarācijas.

13.4. Pienācīgā laikā pārskati ir darīti pieejami, lai vadošā iestāde varētu saņemt informāciju, bet revīzijas iestāde veikt to novērtējumu. Šim nolūkam ir paredzēti atbilstoši iekšējie termiņi.

13.5. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras, lai varētu laikus ziņot Komisijai par pārskatiem saskaņā ar Finanšu regulas 59. panta 5. punktu.

3. Galvenās prasības attiecībā uz revīzijas iestādi

14. galvenā prasība. Pienācīga funkciju nošķiršana un pienācīgas sistēmas, lai nodrošinātu, ka jebkurai citai struktūrai, kas veic revīzijas saskaņā ar programmas revīzijas stratēģiju, ir nepieciešamā funkcionālā neatkarība un ka tā ievēro starptautiski atzītus revīzijas standartus

(KNR 72. panta a), b) un e) punkts, 123. panta 4. un 5. punkts)

Vērtēšanas kritēriji

14.1. Funkcijas ir skaidri definētas un sadalītas saskaņā ar revīzijas stratēģiju (organizatoriskā struktūra, plānotie resursi, vajadzīgā kvalifikācija un pieredze, mācību prasības utt.), tostarp ir noslēgts oficiāls nolīgums, kurā skaidri izklāstīti visi uzdevumi, kas jāveic citām revīzijas struktūrām revīzijas iestādes uzraudzībā.

14.2. Ņemot vērā attiecīgo programmu skaitu, apjomu un sarežģītību, ir vajadzīgie speciālisti, kas spēj izpildīt visas prasības, kā arī attiecīgā gadījumā ir piesaistīti atbilstoši ārpalpojumu sniedzēji.

14.3. Līdz ar revīzijas iestādes un citu revīzijas struktūru neatkarības principu starp revīzijas iestādi (kā arī attiecīgā gadījumā citām revīzijas struktūrām) un citām VKS iesaistītām struktūrām (vadošo iestādi, sertifikācijas iestādi un tās starpniekstruktūrām) tiek ievērots funkciju nošķiršanas princips, kā noteikts KNR 72. panta a) un b) punktā un 123. panta 4. un 5. punktā (sk. arī Komisijas norādījumus par struktūru izraudzīšanu un revīzijas stratēģiju).

14.4. Ir izstrādātas pilnīgas un piemērotas procedūras un rokasgrāmatas, kas pamatojas uz starptautiski atzītiem revīzijas standartiem, tostarp iekšējās kvalitātes pārskats un vajadzības gadījumā procedūras, ar kurām uzraudzīt citai(-ām) revīzijas struktūrai(-ām) deleģēto uzdevumu efektivitāti, pamatojoties uz atbilstošiem ziņošanas mehānismiem.

15. galvenā prasība. Pienācīgas sistēmu revīzijas

(KNR 72. panta f) punkts, 127. panta 1. punkts)

Vērtēšanas kritēriji

15.1. Sistēmu revīzijas tiek veiktas saskaņā ar pēdējo atjaunināto revīzijas stratēģiju, pamatojoties uz skaidri aprakstītu revīzijas metodiku, kurā ietilpst pienācīga riska analīze, un ņemot vērā starptautiski pieņemtus revīzijas standartus.

15.2. Revīzijas tvēruma uzmanības centrā jābūt vadības un kontroles sistēmu galvenajām prasībām attiecīgajās struktūrās (vadošajā iestādē, sertifikācijas iestādē un starpniekstruktūrās). Revīzijas tvērumā ietilpst, *inter alia*, arī pārbaude, vai attiecīgās iestādes pienācīgi nodrošina atbilstību ES un valsts noteikumiem par publiskajiem iepirkumiem, valsts atbalstu, vidi, finanšu instrumentiem, ilgtspējīgu attīstību, publicitāti, iespēju vienlīdzības prasībām un nediskrimināciju un vai ir pareizi dati, kas saistīti ar rādītājiem un starposma mērķiem un attiecas uz progresu programmas mērķu sasniegšanā.

15.3. Visi sistēmu revīzijas posmi tiek pienācīgi dokumentēti. Ir izstrādāti atbilstīgi un pilnīgi

kontROLSaraksti, kas attiecas uz visu vadības un kontroles sistēmu galveno prasību pārbaudēm.

15.4. Ir izstrādātas efektīvas procedūras, lai varētu uzraudzīt revīzijas ziņojumos norādīto ieteikumu un korektīvo pasākumu īstenošanu.

15.5. Ir pieejami pietiekami pierādījumi, kas ļauj pārbaudīt no sistēmām iegūtā pārlicības līmeņa izveidi.

16. galvenā prasība. Pienācīgas darbību revīzijas

(KNR 72. panta f) punkts, 127. pants, KDR 27. pants, 28. pants)

Vērtēšanas kritēriji

16.1. Saskaņā ar KNR 127. panta 1. punktu un KDR 28. pantu (sk. arī Komisijas norādījumus par izlases veidošanu) ir sagatavots apraksts par apstiprināto darbību atlasīšanas metodiku, kurā ietverta izlases metode, izlases vienība, izlases parametri, sistēmu revīzijās (vai — sākuma posmā — izraudzīšanās procesā) iegūtie rezultāti un uzticamības pakāpe, kā arī plānotais būtiskuma līmenis.

16.2. Veicot darbību revīzijas, tiek ņemti vērā starptautiski atzīti revīzijas standarti un tās tiek veiktas saskaņā ar revīzijas stratēģiju.

16.3. Darbību revīzijas tiek veiktas, pamatojoties uz apliecinātajiem dokumentiem, kas veido revīzijas licības, un revīzijās tiek pārbaudīta Komisijai deklarēto izdevumu likumība un pareizība, ietverot vismaz KDR 27. pantā izklāstītos elementus, proti:

a) ka darbība tika atlasīta saskaņā ar darbības programmas atlases kritērijiem, nebija fiziski pabeigta vai pilnībā īstenota, pirms atbalsta saņēmējs iesniedza finansējuma pieteikumu saskaņā ar darbības programmu, ir īstenota saskaņā ar apstiprinājuma lēmumu un atbilst jebkuriem tādiem nosacījumiem par tās funkcionalitāti, izmantošanu un sasniedzamajiem mērķiem, kuri piemērojami revīzijas veikšanas brīdī;

b) ka izdevumi, kas deklarēti Komisijai, atbilst grāmatvedības ierakstiem un ka vajadzīgie apliecinātie dokumenti pierāda pienācīgas revīzijas licības, kā noteikts šīs regulas 25. pantā;

c) ka attiecībā uz izdevumiem, kas deklarēti Komisijai un noteikti saskaņā ar KNR 67. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktu un 109. pantu un Regulas (ES) Nr. 1304/2013 (ESF) 14. panta 1. punktu, iznākumi un rezultāti, kuri ir pamats maksājumu veikšanai atbalsta saņēmējam, ir sasniegti, dalībnieku dati vai citi ieraksti, kas saistīti ar iznākumiem un rezultātiem, ir saskaņīgi ar informāciju, kura iesniegta Komisijai, un ka nepieciešamie apliecinātie dokumenti pierāda pienācīgas revīzijas licības, kā noteikts šīs regulas 25. pantā;

d) ka publiskais ieguldījums ir samaksāts atbalsta saņēmējam saskaņā ar KNR 132. panta 1. punktu.

16.4. Attiecīgos gadījumos darbību revīzijās tiek ietverta pārbaude uz vietas attiecībā uz darbības fizisko īstenošanu.

16.5. Darbību revīzijās tiek pārbaudīta to atbilstošo izdevumu precizitāte un pilnīgums, kurus reģistrējusi sertifikācijas iestāde savā uzskaites sistēmā, un revīzijas licību saskaņošana visos līmeņos.

16.6. Jo īpaši visiem darbību revīzijas posmiem vajadzētu būt pienācīgi dokumentētiem darba dokumentos (arī kontROLSarakstos), kas apliecina, ka konkrētais revīzijas darbs ir pabeigts, revīzijas ziņojumi ir sagatavoti un ar šo darbu saistītie secinājumi ir izdarīti.

16.7. Kā paredzēts KDR 27. panta 5. punktā, ja konstatētās problēmas pēc savas būtības

izrādās sistēmiskas un tāpēc rada risku citām darbības programmas darbībām, revīzijas iestāde nodrošina, ka tiek veikta turpmāka pārbaude, tostarp attiecīgā gadījumā papildu revīzijas, lai noteiktu šādu problēmu apmēru, un ierosina nepieciešamos korektīvos pasākumus.

16.8. Ir izstrādātas efektīvas procedūras, lai varētu uzraudzīt darbību revīzijās norādīto ieteikumu un korektīvo pasākumu īstenošanu.

17. galvenā prasība. Pienācīgas pārskatu revīzijas

(KNR 127. panta 7. punkts, KDR 29. pants, Finanšu regulas 59. panta 5. punkta a) un b) apakšpunkts)

Vērtēšanas kritēriji

17.1. Revīzijas iestāde veic pārskatu revīzijas saskaņā ar KDR 29. pantu (sk. arī Komisijas norādījumus par pārskatu revīziju) un programmas revīzijas stratēģiju, īpašu uzmanību pievēršot to galveno prasību novērtēšanai, kas attiecas uz sertifikācijas iestādi.

17.2. Revīzijas atzinuma vajadzībām, lai konstatētu, ka pārskati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu, revīzijas iestāde pārbauda, vai visi elementi, kas paredzēti saskaņā ar KNR 137. pantu, ir pareizi ietverti pārskatos un atbilst apliecinājumiem grāmatvedības dokumentiem, kurus uztur visas attiecīgās iestādes vai struktūras un atbalsta saņēmēji. Revīzijas iestāde, pamatojoties uz pārskatiem, ko tai nodrošina sertifikācijas iestāde, pārlicinās, ka:

a) atbilstīgo izdevumu kopsumma, kas deklarēta saskaņā ar KNR 137. panta 1. punkta a) apakšpunktu, saskan ar izdevumiem un atbilstošo publisko ieguldījumu, kurš iekļauts maksājuma pieteikumos, kas iesniegti Komisijai attiecīgajā grāmatvedības gadā, un atšķirību gadījumā — ka pārskatos sniegti pienācīgi paskaidrojumi par saskaņošanas summām;

b) summas, kas grāmatvedības gada laikā atsauktas vai atgūtas, summas, kas atgūstamas grāmatvedības gada beigās, summas, kas atgūtas saskaņā ar KNR 71. pantu, un neatgūstamās summas, kas uzrādītas pārskatos, atbilst summām, kuras ievadītas sertifikācijas iestādes uzskaites sistēmās, un ir balstītas uz lēmumiem, kurus pieņēmusi atbildīgā vadošā iestāde vai sertifikācijas iestāde;

c) attiecīgos gadījumos izdevumi ir izslēgti no pārskatiem saskaņā ar KNR 137. panta 2. punktu un ka visas nepieciešamās korekcijas ir norādītas attiecīgā grāmatvedības gada pārskatos;

d) programmas ieguldījumu summas, kas samaksātas finanšu instrumentiem, un valsts atbalsta avansi, kas samaksāti atbalsta saņēmējiem, ir apliecināti ar informāciju, kura pieejama no vadošās iestādes un sertifikācijas iestādes.

Pārbaudes, kas minētas b), c) un d) apakšpunktā, var veikt izlases veidā.

17.3. Pārskatu revīzijās tiek ņemti vērā starptautiski atzīti revīzijas standarti. Jo īpaši visiem pārskatu revīzijas posmiem vajadzētu būt pienācīgi dokumentētiem darba dokumentos (arī kontrolsarakstos), kas apliecina, ka konkrētais revīzijas darbs ir pabeigts (sistēmu revīziju, darbību revīziju un to nobeiguma papildu pārbažu laikā, kas attiecas uz pārskatiem, kurus sertifikācijas iestāde iesniedz revīzijas iestādei), revīzijas ziņojumi ir sagatavoti un ar šo darbu saistītie secinājumi ir izdarīti.

17.4. Revīzijas iestādes līmenī ir izstrādātas efektīvas revīzijas procedūras, lai varētu uzraudzīt pārskatu revīzijās norādīto ieteikumu un korektīvo pasākumu īstenošanu, tostarp precīzi izvērtēt pārskatos veiktās finanšu korekcijas (darbību revīzijas rezultātu pārraudzībai).

18. galvenā prasība. Pienācīgas procedūras derīga revīzijas atzinuma nodrošināšanai un

gada kontroles ziņojuma sagatavošanai

(KNR 127. panta 5. punkts, Finanšu regulas 59. panta 5. punkta b) apakšpunkts)

Vērtēšanas kritēriji

18.1. Revīzijas iestāde ir izstrādājusi procedūras, lai varētu nodrošināt, ka GKZ un revīzijas atzinums ir uzticami, atspoguļo secinājumus, kas izdarīti sistēmu revīzijās, darbību revīzijās un pārskatu revīzijās, un ir saskaņā ar paraugiem, kuri norādīti attiecīgajā Komisijas īstenošanas regulā (sk. arī Komisijas norādījumus par GKZ un revīzijas atzinumu).

18.2. Revīzijas iestāde ir izstrādājusi procedūras, lai nodrošinātu, ka GKZ un revīzijas atzinums tiek iesniegts Komisijā līdz termiņam, kas noteikts Finanšu regulas 59. panta 5. punkta b) apakšpunktā.

18.3. Par visām konstatētajām kļūdām tiek pienācīgi ziņots, un tās apstrādā, ņemot vērā kļūdu īpatsvaru un revīzijas atzinumu.

18.4. Ja kopējais prognozētais kļūdu īpatsvars pārsniedz būtiskuma līmeni, revīzijas iestāde analizē tā ietekmi un sniedz ieteikumus, lai nodrošinātu, ka tiek veikti korektīvi pasākumi, lai panāktu pieņemamu kopējo atlikušo kļūdu īpatsvaru.

18.5. GKZ un revīzijas atzinumā būtu jāiekļauj visas dalībvalstis, uz kurām attiecas ETS mērķa programmas.

II PIELIKUMS. GALVENĀS PRASĪBAS NOVĒRTĒJUMS, ŅEMOT VĒRĀ VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJUS UN IESTĀDI

Atsauces uz KNR, KDR un Finanšu regulas pantiem	GALVENĀS PRASĪBAS (GP) un VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI (VK)	NOVĒRTĒJUMA KATEGORIJAS ⁶
	Vadošā iestāde/starpniekstruktūra	
KNR 72. panta a), b), e) un h) punkts, 122. panta 2. punkts, 123. panta 1. un 6. punkts, 125. panta 1. punkts	1. GP. Pienācīga funkciju nodalīšana un pienācīgas ziņošanas un uzraudzības sistēmas, ja atbildīgā iestāde uztic uzdevumu veikšanu citai struktūrai	
VK	<p>1.1. Funkcijas ir skaidri definētas un sadalītas (organizatoriskā struktūra, amatu indikatīvais skaits, nepieciešamā kvalifikācija un/vai pieredze, amatu apraksti), tostarp ir noslēgts oficiāli dokumentēts nolīgums, kurā skaidri izklāstīti visi uzdevumi, ko vadošā iestāde ir deleģējusi starpniekstruktūrai(-ām).</p> <p>1.2. Ņemot vērā attiecīgo programmu skaitu, apjomu un sarežģītību, ir vajadzīgais personāls un eksperti, kas vadošajā iestādē un starpniekstruktūrās darbojas dažādos līmeņos un pilda atšķirīgas funkcijas, kā arī attiecīgā gadījumā ir piesaistīti atbilstoši ārpakalpojumu sniedzēji.</p> <p>1.3. Vajadzības gadījumā un jo īpaši, ja dalībvalsts ir nolēmusi saglabāt sertifikācijas funkciju tajā pašā administratīvajā struktūrā, kādā ir vadošā iestāde, vadošās iestādes organizācijā, kā arī starp vadošo iestādi un citām vadības un kontroles sistēmā iesaistītām struktūrām (sertifikācijas iestādi un/vai tās starpniekstruktūrām, revīzijas iestādi un/vai citām revīzijas struktūrām) ievēro funkciju nošķiršanas principu.</p> <p>1.4. Ir izstrādātas pilnīgas un piemērotas procedūras un rokasgrāmatas, kas tiek atjauninātas pēc vajadzības un kas aptver visas vadošās iestādes un starpniekstruktūru galvenās darbības, tostarp ziņošanas un uzraudzības procedūras attiecībā uz pārkāpumiem un nepamatoti izmaksātu summu atgūšanu.</p> <p>1.5. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras un noteikta kārtība, kādā efektīvi uzraudzīt starpniekstruktūrai(-ām) deleģētos uzdevumus, pamatojoties uz atbilstošiem ziņošanas mehānismiem (starpniekstruktūras metodoloģijas pārskatīšana, regulāra starpniekstruktūras ziņoto rezultātu pārskatīšana, tostarp, ja iespējams, starpniekstruktūras veiktā darba atkārtota revīzija izlases veidā).</p> <p>1.6. Ir ieviesta sistēma, ar ko, ievērojot proporcionalitātes principu, nodrošina, lai vajadzības gadījumā tiktu veikti pienācīgi riska pārvaldības pasākumi, jo īpaši, ja ir veiktas būtiskas pārmaiņas darbībās un/vai vadības un kontroles struktūrās.</p>	
KNR 72. panta c) punkts, 125. panta 3. punkts	2. GP. Atbilstīga darbību izvēle	
VK	<p>2.1. Vadošā iestāde, lai saņemtu uzraudzības komitejas apstiprinājumu, ir izstrādājusi atbilstošas atlases procedūras un kritērijus: a) kuri nodrošina, ka ar darbībām tiek veicināta konkrēto mērķu un attiecīgo prioritāšu rezultātu sasniegšana; b) kuri ir nediskriminējoši un pārredzami un c) kuros ņemta vērā vīriešu un sieviešu līdztiesības un ilgtspējīgas attīstības principu veicināšana, kā izklāstīts KNR 7. un 8. pantā.</p> <p>2.2. Uzaicinājumus iesniegt pieteikumus publicē⁷. Uzaicinājumus iesniegt pieteikumus izplata, lai par tiem uzzinātu visi potenciālie atbalsta saņēmēji, un tajos iekļauj skaidru izmantotās atlases procedūras un atbalsta saņēmēju tiesību un pienākumu aprakstu.</p> <p>2.3. Visus saņemtos pieteikumus reģistrē³. Pieteikumus reģistrē to saņemšanas brīdī, pieteikuma saņemšanas apliecinājumu nogādā katram pieteikuma iesniedzējam un saglabā dokumentus par katra pieteikuma apstiprinājuma statusu.</p> <p>2.4. Visus pieteikumus/projektus vērtē saskaņā ar piemērojamiem kritērijiem. Vērtēšana notiek konsekventi un nediskriminējošā veidā.</p>	

Izmantotie kritēriji/ punktu sistēma atbilst tam, ko apstiprinājusi uzraudzības komiteja un kas minēts uzaicinājumā. Pieteikumu/projektu

6 1., 2., 3., 4. kategorija, kā norādīts šo norāžu 2.2. iedaļā un Regulas (ES) Nr. 480/2014 IV pielikuma 2. tabulā.

⁷ Prasība nav piemērojama gadījumos, ja ES finansējums tiek tieši piešķirts konkrētiem valsts, reģionāliem vai pašvaldību projektiem.

Atsauces uz KNR, KDR un Finanšu regulas pantiem	GALVENĀS PRASĪBAS (GP) un VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI (VK)	NOVĒRTĒJUMA KATEGORIJAS ⁶
	<p>vērtēšanā vadošā iestāde nodrošina, ka vērtētājiem ir vajadzīga profesionālā kompetence un neatkarība. [Pārējo tekstu skatīt šo norāžu I pielikumā.]</p> <p>2.5. Lēmumi par pieteikumu/projektu apstiprināšanu vai noraidīšanu atbildīgajā izraudzītajā struktūrā būtu jāpieņem attiecīgi pilnvarotai personai, kandidātam rezultāti jāpaziņo rakstiski, sagatavojot vienošanos vai lēmumu (vai līdzvērtīgu dokumentu), un skaidri jāizklāsta pieteikumu apstiprināšanas vai noraidīšanas iemesli. Pārsūdzēšanas kārtība un ar to saistītie lēmumi būtu jāpublicē.</p>	
KNR 125. panta 3. punkta c) apakšpunkts	3. GP. Pienācīga informācija atbalsta saņēmējiem	
VK	<p>3.1. Atbalsta saņēmēji ir pienācīgi informēti par viņu tiesībām un pienākumiem, jo īpaši par programmai izstrādājamiem valsts atbilstības noteikumiem, piemērojamiem ES atbilstības noteikumiem, īpašiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem katrai darbībai attiecībā uz produktiem vai pakalpojumiem, kas nodrošināmi saskaņā ar darbību, finansēšanas plānu, izpildes termiņu, prasībām attiecībā uz atsevišķu grāmatvedības sistēmu vai atbilstīgiem grāmatvedības kodiem, kā arī citu informāciju, kas tiem jāglabā un jāziņo. Informācijas un publicitātes prasības arī būtu skaidri jāizklāsta un jāpaziņo atbalsta saņēmējiem.</p> <p>3.2. Ir definēti skaidri un nepārprotami valsts atbilstības noteikumi programmai.</p> <p>3.3. Ir izstrādāta stratēģija, lai nodrošinātu, ka atbalsta saņēmējiem ir piekļuve nepieciešamajai informācijai un viņi saņem atbilstīgas norādes (brošūru, bukletu, semināru, darbsemināru, tīmekļa vietņu u. c. informācijas avotu veidā).</p>	
KNR 72. panta c) un h) punkts, 125. panta 4. punkta a) apakšpunkts, 125. panta 5. un 6. punkts	4. GP. Pienācīgas vadības pārbaudes	
VK	<p>4.1. Vadības pārbaudes ietver:</p> <p>a) administratīvas pārbaudes attiecībā uz katru atbalsta saņēmēju iesniegto atlīdzības pieteikumu [Pārējo tekstu skatīt šo norāžu I pielikumā.];</p> <p>b) darbību pārbaudes uz vietas — vadošajai iestādei un tās starpniekstruktūrai(-ām) būtu jāveic pārbaudes uz vietas, ja projektā ir panākts gan fizisks, gan finansiāls progress (piemēram, mācību pasākumu gadījumā).</p> <p>4.2. Vadošā iestāde vai tās starpniekstruktūra(-as) atsevišķu darbību pārbaudes uz vietas var veikt izlases veidā. [Pārējo tekstu skatīt šo norāžu I pielikumā.]</p> <p>4.3. Būtu jāievieš rakstiskas procedūras un visaptveroši kontrolsaraksti, kas izmantojami vadības pārbaudēs, lai konstatētu visas būtiskās neatbilstības. [Pārējo tekstu skatīt šo norāžu I pielikumā.]</p> <p>4.4. Būtu jānosargā šādi pierādījumi: a) administratīvajās pārbaudēs un pārbaudēs uz vietas gūtie pierādījumi, tajā skaitā par padarīto darbu un iegūtajiem rezultātiem; b) konstatēto nepilnību uzraudzības laikā gūtie pierādījumi. Šie dokumenti ir apliecināmie dokumenti un informācija par gada kopsavilkumu, kas jānosargā vadošajai iestādei.</p> <p>4.5. Ir ieviestas vadošās iestādes apstiprinātas procedūras, lai nodrošinātu, ka sertifikācijas iestāde saņem visu vajadzīgo informāciju par apstiprināšanas nolūkā īstenotajām pārbaudēm. Vadības pārbaudes attiecībā uz izdevumiem, kas apstiprināti attiecīgā grāmatvedības gada pārskatos, būtu jāpabeidz laikus.</p>	
KNR 72. panta g) punkts, 122. panta 3. punkts, 140. pants, 125. panta 4. punkta d) apakšpunkts, 125. panta 8. punkts	5. GP. Efektīva sistēma, kas nodrošina, ka visi dokumenti attiecībā uz izdevumiem un revīzijām tiek glabāti, nodrošinot pienācīgas revīzijas liecības	
VK	<p>5.1. Sīki izstrādātu grāmatvedības uzskaiti un apliecinātos dokumentus attiecībā uz darbībām (piemēram, darbības tehniskās specifikācijas un finansēšanas plānu, gūto iznākumu un rezultātu progresu un uzraudzības ziņojumus, dokumentus attiecībā uz iesniegumu, vērtēšanu, atlasi, dotācijas apstiprināšanu, iepirkuma un līgumu slēgšanas procedūram, kā arī ziņojumus par līdzfinansēto produktu un pakalpojumu pārbaudēm) glabā attiecīgajā pārvaldes līmenī un tajos norāda KDR 25. panta 1. punktā minēto informāciju. Grāmatvedības sistēma ļauj identificēt kopā ar maksājuma pamatojumu gan atbalsta saņēmējus, gan citas iesaistītās iestādes.</p> <p>5.2. Vadošā iestāde veic ierakstus par to struktūru identitāti un atrašanās vietu, kuras glabā visus apliecinātos dokumentus attiecībā uz izdevumiem un revīzijām. Tas attiecas uz visiem dokumentiem, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu atbilstīgas revīzijas liecības, kuras var būt elektroniskā formātā, ja elektronisko datu apmaiņa starp atbalsta saņēmējiem un attiecīgajām iestādēm notiek atbilstīgi KNR 122. panta 3. punktam.</p> <p>5.3. Ir ieviestas procedūras, ar kurām nodrošina, ka visus dokumentus, kas vajadzīgi atbilstīgu revīzijas liecību nodrošināšanai, glabā</p>	

Atsauces uz KNR, KDR un Finanšu regulas pantiem	GALVENĀS PRASĪBAS (GP) un VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI (VK)	NOVĒRTĒJUMA KATEGORIJAS ⁶
	saskaņā ar KNR 140. panta prasībām, t. i., attiecībā uz dokumentu pieejamību.	
KNR 72. panta d) punkts, 112. panta 3. punkts, 122. panta 3. punkts, 125. panta 2. punkta a), d), e) apakšpunkts, 125. panta 4. punkta d) apakšpunkts, 125. panta 8. punkts un 140. pants	6. GP. Uzticama sistēma to datu vākšanai, reģistrēšanai un glabāšanai, kuri nepieciešami uzraudzības, novērtēšanas, finanšu vadības, pārbaužu un revīziju vajadzībām, tostarp sasaiste ar elektronisko datu apmaiņas sistēmām ar atbalsta saņēmējiem	
VK	<p>6.1. Ir ieviesta datorizēta sistēma, ar kuru par katru darbību var vākt, reģistrēt un glabāt KDR III pielikumā paredzētos datus, tostarp datus, kas saistīti ar rādītājiem un starpposma mērķiem, attiecas uz progresu programmas mērķu sasniegšanā un ko atbilstīgi 125. panta 2. punkta a) apakšpunktam sniedz vadošā iestāde. Ja darbība tiek atbalstīta no Eiropas Sociālā fonda (ESF), tad būtu jānorāda dati par atsevišķiem dalībniekiem un, ja to pieprasa ESF, rādītāju datu sadalījums pa dzimumiem.</p> <p>6.2. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras datu apkopošanai, kas vajadzīgas, lai veiktu novērtēšanu, revīzijas, kā arī iesniegtu Komisijai maksājumu pieteikumus un pārskatus, gada kopsavilkumus, gada īstenošanas un nobeiguma ziņojumus, tostarp ziņojumus par finanšu datiem.</p> <p>6.3. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras, ar kurām nodrošina: a) šīs datorizētās sistēmas drošību un uzturēšanu, datu integritāti, kurā ņemti vērā starptautiski atzīti standarti, piemēram, ISO/IEC 27001:2013 un ISO/IEC 27002:2013, datu konfidencialitāti, datu sūtītāja autentifikāciju un dokumentu un datu glabāšanu, jo īpaši saskaņā ar KNR 122. panta 3. punktu, 125. panta 4. punkta d) apakšpunktu, 125. panta 8. punktu un 140. pantu; un b) personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi.</p>	
KNR 72. panta h) punkts, 122. panta 2. punkts, 125. panta 4. punkta c) apakšpunkts	7. GP. Samērīgu krāpšanas apkarošanas pasākumu efektīva īstenošana	
VK	<p>7.1. Pirms programmas īstenošanas sākuma vadošās iestādes veic krāpšanas riska novērtējumu saistībā ar to krāpšanas risku ietekmi un iespējamību, kas attiecas uz galvenajiem procesiem programmu īstenošanā. Ideālā gadījumā krāpšanas riska novērtējums būtu jāveic katru gadu vai katru otro gadu — atkarībā no riska līmeņa. Krāpšanas riska novērtējuma rezultāti būtu jāapstiprina vadošās iestādes augstākajai vadībai.</p> <p>7.2. Krāpšanas apkarošanas pasākumu struktūru veido četri krāpšanas apkarošanas cikla pamatelementi — novēršana, atklāšana, korekcija un kriminālvajāšana.</p> <p>7.3. Ir ieviesti atbilstoši un samērīgi preventīvie pasākumi, kas pielāgoti īpašām situācijām, lai samazinātu krāpšanas atlikušo risku līdz pieņemamam līmenim (piemēram, darba uzdevumu apraksts, rīcības kodekss, augstākās vadības ētikas politika, pienākumu sadale, mācību un izpratnes veicināšanas pasākumi, datu analīze un informētība par jaunumiem krāpšanas brīdinājuma zīmju un krāpšanas rādītāju atklāšanā).</p> <p>7.4. Ir ieviesti un tiek efektīvi īstenoti atbilstoši krāpšanas rādītāju (“sarkano karogu”) atklāšanas pasākumi.</p> <p>7.5. Ir ieviesti pienācīgi pasākumi, kuri paredzēti gadījumiem, kad tiek konstatēta iespējama krāpšana, un ar kuriem nodrošina skaidrus ziņošanas mehānismus gan attiecībā uz iespējamu krāpšanu, gan kontroles nepilnībām, tādējādi nodrošinot pietiekamu koordināciju ar revīzijas iestādi, dalībvalsts kompetentajām izmeklēšanas iestādēm, Komisiju un Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (OLAF).</p> <p>7.6. Ir izstrādātas atbilstošas procedūras, lai pārraudzītu katru gadījumu, kad ir aizdomas par krāpšanu, un attiecīgu krāpnieciski iztērēto ES līdzekļu atgūšanu.</p> <p>7.7. Ir izstrādātas pārraudzības procedūras, lai pārskatītu jebkurus procesus, procedūras vai kontroles mehānismus saistībā ar iespējamo vai faktisko krāpšanu, un tās ir iekļautas krāpšanas riska novērtējuma turpmākajā pārskatīšanā.</p>	
KNR 125. panta 4. punkta e) apakšpunkts	8. GP. Atbilstošas procedūras pārvaldības deklarācijas un gada kopsavilkuma par galīgajiem revīzijas ziņojumiem un veiktajām kontrolēm sagatavošanai.	
VK	<p>8.1. Lai varētu sagatavot gada kopsavilkumu, ir izstrādātas pienācīgas procedūras, ar kurām nodrošina: a) atbilstīgus pārskatus un pārraudzības ziņojumus par galarezultātiem, kas iegūti visās revīzijās un kontroles pasākumos, kurus veikušas attiecīgās struktūras attiecībā uz katru programmu, tostarp vadības pārbaudēs, ko veikusi vadošā iestāde vai tās vārdā starpniekstruktūras, revīzijās, kuras veikusi revīzijas iestāde vai kāds cits tās uzdevumā, un ES revīzijās; b) analīzi par sistēmās konstatēto kļūdu un trūkumu raksturu un apjomu un turpmāku šo trūkumu pārraudzību (veiktajiem vai plānotajiem korektīvajiem pasākumiem); c) preventīvo un korektīvo pasākumu īstenošanu, ja konstatētas sistēmiskas kļūdas.</p> <p>8.2. Pārvaldības deklarācijas pamatā vajadzētu būt gada kopsavilkumam, un tā būtu jāgatavo saskaņā ar paraugu, kas norādīts attiecīgajā Komisijas īstenošanas regulā.</p>	

Atsauces uz KNR, KDR un Finanšu regulas pantiem	GALVENĀS PRASĪBAS (GP) un VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI (VK)	NOVĒRTĒJUMA KATEGORIJAS ⁶
	8.3. Darbs, ko veic, sagatavojot gada kopsavilkumu un pārvaldības deklarāciju, būtu pienācīgi jādokumentē.	
	8.4. Gada kopsavilkums un pārvaldības deklarācija, kā arī visa attiecīgā apliecinošā dokumentācija un informācija pienācīgā laikā tiek darīta pieejama revīzijas iestādei novērtējuma veikšanai. Šim nolūkam ir paredzēti atbilstoši iekšējie termiņi.	
	Sertifikācijas iestāde/starpniekstruktūra	
KNR 72. panta a), b) un e) punkts, 123. panta 2. un 6. punkts, 126. pants	9. GP. Pienācīga funkciju nodalīšana un pienācīgas ziņošanas un uzraudzības sistēmas gadījumos, kad atbildīgā iestāde uztic uzdevumu veikšanu citai struktūrai	
VK	<p>9.1. Funkcijas ir skaidri definētas un sadalītas (organizatoriskā struktūra, amatu indikatīvais skaits, vajadzīgā kvalifikācija un/vai pieredze, amatu apraksti), tostarp ir noslēgts oficiāli dokumentēts nolīgums, kurā skaidri noteikti visi uzdevumi, ko sertifikācijas iestāde ir deleģējusi starpniekstruktūrām.</p> <p>9.2. Ņemot vērā attiecīgo programmu skaitu, apjomu un sarežģītību, ir pietiekams skaits pienācīgi kvalificētu cilvēkresursu, kas sertifikācijas iestādē darbojas dažādos līmeņos un pilda dažādas funkcijas, tostarp attiecīgā gadījumā ir piesaistīti atbilstoši ārpalpojumu sniedzēji.</p> <p>9.3. Vajadzības gadījumā un jo īpaši, ja dalībvalstis ir nolēmušas saglabāt sertifikācijas funkciju tajā pašā administratīvajā struktūrā, kādā ir vadošā iestāde, sertifikācijas iestādes organizācijā, kā arī starp sertifikācijas iestādi un citām vadības un kontroles sistēmā iesaistītām iestādēm (vadošo iestādi un/vai tās starpniekstruktūrām, revīzijas iestādi un/vai citām revīzijas struktūrām) ievēro funkciju nošķiršanas principu.</p> <p>9.4. Ir izstrādātas pilnīgas un piemērotas procedūras un rokasgrāmatas, kas tiek atjauninātas pēc vajadzības un kas aptver sertifikācijas iestādes un starpniekstruktūru visas galvenās darbības, tostarp ziņošanas un uzraudzības procedūras attiecībā uz pārkāpumiem (par kuriem ir ziņojušas starpniekstruktūras vai kuras ir konstatējuši sertifikācijas iestāde) un nepamatoti izmaksātu summu atgūšanu.</p> <p>9.5. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras un noteikta kārtība, kādā efektīvi uzraudzīt starpniekstruktūrai(-ām) deleģētos uzdevumus, pamatojoties uz atbilstošiem ziņošanas mehānismiem (starpniekstruktūras metodoloģijas pārskatīšana, regulāra starpniekstruktūras ziņoto rezultātu pārskatīšana, tostarp, ja iespējams, starpniekstruktūras veiktā darba atkārtota revīzija izlases veidā).</p> <p>9.6. Ir ieviesta sistēma, ar ko nodrošina, lai vajadzības gadījumā tiktu veikti pienācīgi riska pārvaldības pasākumi.</p>	
KNR 126. panta a), e) un f) punkts	10. GP. Atbilstošas procedūras maksājuma pieteikumu sagatavošanai un iesniegšanai	
VK	<p>10.1. Attiecīgos gadījumos būtu jāizstrādā pienācīgas procedūras, ar kurām nodrošina, ka sertifikācijas iestāde saņem no vadošās iestādes un/vai tās starpniekstruktūras(-ām) pienācīgu informāciju par veiktajām pirmā līmeņa vadības pārbaudēm un informāciju par rezultātiem, kas gūti revīzijas iestādes veiktās revīzijās vai tās pārraudzībā veiktās revīzijās, proti: [Pārējo tekstu skatīt šo norāžu I pielikumā.]</p> <p>10.2. Ir izstrādātas procedūras, kurās iekļautas detalizētas pārbaudes, pienākumi un sertifikācijas procesa darbplūsma.</p>	
KNR 126. panta d) un g) punkts	11. GP. Tiek uzturēta atbilstīga deklarēto izdevumu un atbilstošo publisko ieguldījumu datorizēta uzskaitē	
VK	<p>11.1. Attiecīgā grāmatvedības dokumentācija par Komisijai deklarētiem izdevumiem tiek glabāta elektroniskā formātā.</p> <p>11.2. Ir izstrādātas atbilstošas procedūras, lai datorizētā veidā precīzi un pilnīgi uzskaitītu izdevumus, ko vadošā iestāde ir iesniegusi apstiprināšanai, tostarp attiecīgos atbalsta saņēmējiem izmaksātos publiskos ieguldījumus.</p> <p>11.3. Ir nodrošinātas pienācīgas revīzijas licības, izmantojot sistēmu, kas elektroniskā formātā ieraksta un glabā grāmatvedības uzskaiti par katru darbību un atbalsta visus datus, kuri vajadzīgi maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanai. Sertifikācijas iestādes nodrošinātajām revīzijas licībām būtu jāļauj salīdzināt Komisijai deklarētos izdevumus ar izdevumu deklarācijām, kas saņemtas no vadošās iestādes/starpniekstruktūrām.</p>	
KNR 72. panta h) punkts, 137. panta 1. punkta b) apakšpunkts, 137. panta 2. punkts	12. GP. Atbilstoša un pilnīga atgūstamo, atgūto un atsaukto summu uzskaitē	
VK	<p>12.1. Ir izstrādātas pienācīgas un efektīvas procedūras, lai saglabātu precīzus un pilnīgus pierādījumus par summām, kas grāmatvedības gada laikā atsauktas vai atgūtas, summām, kas atgūstamas grāmatvedības gada beigās, summām, kas atgūtas saskaņā ar KNR 72. panta h) punktu un 137. panta 1. punkta b) apakšpunktu, un par to, ka neatgūstamās summas, kas uzrādītas pārskatos, atbilst summām, kuras ievadītas uzskaites sistēmās.</p> <p>12.2. Ir veikta atbilstoša grāmatvedības uzskaitē, kas pierāda, ka attiecīgos gadījumos izdevumi ir izslēgti no pārskatiem saskaņā ar KNR 137. panta 2. punktu un ka visas nepieciešamās korekcijas ir norādītas attiecīgā grāmatvedības gada pārskatos.</p>	
KNR 72. panta h) punkts, 126. panta b), c) un	13. GP. Atbilstošas procedūras pārskatu sagatavošanai un to pilnīguma, pareizuma un patiesuma apliecināšanai	

Atsauces uz KNR, KDR un Finanšu regulas pantiem	GALVENĀS PRASĪBAS (GP) un VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI (VK)	NOVĒRTĒJUMA KATEGORIJAS ⁶
h) punkts, 137. pants		
VK	<p>13.1. Būtu jāizstrādā pienācīgas procedūras, lai varētu sagatavot pārskatus, apliecināt to pilnīgumu, pareizumu un patiesumu un nodrošināt, ka pārskatos iekļautie izdevumi atbilst spēkā esošiem tiesību aktiem un ir radušies saistībā ar darbībām, kas atlasītas finansējumam saskaņā ar programmai piemērojamiem kritērijiem.</p> <p>13.2. Būtu jāizstrādā pienācīgas procedūras, lai nodrošinātu, ka pārskatos iekļautie izdevumi atbilst starpposma maksājumiem, kas deklarēti attiecīgajā grāmatvedības gadā, pēc visu to kļūdaino summu atskaitīšanas, kuras konstatētas vadības pārbaudēs un revīzijās un atsauktas vai atgūtas attiecīgajā grāmatvedības gadā, un pēc visu to izdevumu pagaidu atsaukšanas, kuru atbilstība tiek vērtēta pārskatu sagatavošanas laikā. Būtu jāatspoguļo arī pārrakstīšanās kļūdu labojumi.</p> <p>13.3. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras, lai nodrošinātu, ka summas, kas ir atgūtas, atgūstamas, atsauktas no iepriekšējiem starpposma maksājumu pieprasījumiem un neatgūstamas, tiek pienācīgi uzrādītas pārskatos. Procedūrai būtu jānodrošina, ka tiek veikta uzskaitē par atgūstamām summām un summām, kas atsauktas pēc tam, kad pilnībā vai daļēji atcelts ieguldījums kādai darbībai. Atgūtās summas pirms programmas slēgšanas atmaksā, tās atskaitot no nākamās izdevumu deklarācijas.</p> <p>13.4. Pienācīgā laikā pārskati ir padarīti pieejami, lai vadošā iestāde varētu saņemt informāciju, bet revīzijas iestāde veikt to novērtējumu. Šim nolūkam ir paredzēti atbilstoši iekšējie termiņi.</p> <p>13.5. Ir izstrādātas pienācīgas procedūras, lai varētu laikus ziņot Komisijai par pārskatiem saskaņā ar Finanšu regulas 59. panta 5. punktu.</p>	
	Revīzijas iestāde	
KNR 72. panta a), b) un e) punkts, 123. panta 4. un 5. punkts	14. GP. Pienācīga funkciju nodalīšana un pienācīgas sistēmas, lai nodrošinātu, ka jebkurai citai struktūrai, kas veic revīzijas saskaņā ar programmas revīzijas stratēģiju, ir nepieciešamā funkcionālā neatkarība un ka tā ievēro starptautiski atzītus revīzijas standartus	
VK	<p>14.1. Funkcijas ir skaidri definētas un sadalītas saskaņā ar revīzijas stratēģiju (organizatoriskā struktūra, plānotie resursi, vajadzīgā kvalifikācija un/vai pieredze, mācību prasības utt.), tostarp ir noslēgts oficiāls nolīgums, kurā skaidri izklāstīti visi izdevumi, kas jāveic citām revīzijas struktūrām revīzijas iestādes uzraudzībā.</p> <p>14.2. Ņemot vērā attiecīgo programmu skaitu, apjomu un sarežģītību, ir vajadzīgie speciālisti, kas spēj izpildīt visas prasības, kā arī attiecīgā gadījumā ir piesaistīti atbilstoši ārpalpojumu sniedzēji.</p> <p>14.3. Līdz ar revīzijas iestādes un citu revīzijas struktūru neatkarības principu starp revīzijas iestādi (kā arī attiecīgā gadījumā citām revīzijas struktūrām) un citām vadības un kontroles sistēmā iesaistītām struktūrām (vadošo iestādi, sertifikācijas iestādi un/vai tās starpniekstruktūrām) tiek ievērots funkciju nošķiršanas princips, kā noteikts KNR 72. pantā (a) un b) punktā) un 123. pantā (4. un 5. punktā) (sk. arī Komisijas norādījumus par struktūru izraudzīšanu un revīzijas stratēģiju).</p> <p>14.4. Ir izstrādātas pilnīgas un piemērotas procedūras un rokasgrāmatas, kas pamatojas uz starptautiski atzītiem revīzijas standartiem, tostarp iekšējās kvalitātes pārskats un vajadzības gadījumā procedūras, ar kurām uzraudzīt citai(-ām) revīzijas struktūrai(-ām) deleģēto uzdevumu efektivitāti, pamatojoties uz atbilstošiem ziņošanas mehānismiem.</p>	
KNR 72. panta f) punkts, 127. panta 1. punkts	15. GP. Pienācīgas sistēmu revīzijas	
VK	<p>15.1. Sistēmu revīzijas tiek veiktas saskaņā ar pēdējo atjaunināto revīzijas stratēģiju, pamatojoties uz skaidri aprakstītu revīzijas metodiku, kurā ietilpst pienācīga riska analīze, un ņemot vērā starptautiski pieņemtus revīzijas standartus.</p> <p>15.2. Revīzijas tvēruma uzmanības centrā jābūt vadības un kontroles sistēmu galvenajām prasībām attiecīgajās struktūrās (vadošajā iestādē, sertifikācijas iestādē un starpniekstruktūrās). Revīzijas tvērumā ietilpst, <i>inter alia</i>, pārbaude, vai attiecīgās iestādes pienācīgi nodrošina atbilstību ES un valsts noteikumiem par publisko iepirkumu, valsts atbalstu, vidi, finanšu instrumentiem, ilgtspējīgu attīstību, publicitāti, iespēju vienlīdzības prasībām un nediskrimināciju un vai ir pareizi dati, kas saistīti ar rādītājiem un starpposma mērķiem un attiecas uz progresu programmas mērķu sasniegšanā.</p> <p>15.3. Visi sistēmu revīzijas posmi tiek pienācīgi dokumentēti. Ir izstrādāti atbilstīgi un pilnīgi kontrolsaraksti, kas attiecas uz visu vadības un kontroles sistēmu galveno prasību pārbaudēm.</p> <p>15.4. Ir izstrādātas efektīvas procedūras, lai varētu uzraudzīt revīzijas ziņojumos norādīto ieteikumu un korektīvo pasākumu īstenošanu.</p> <p>15.5. Ir pieejami pietiekami pierādījumi, kas ļauj pārbaudīt no sistēmām iegūtā pārlicēšas līmeņa izveidi.</p>	
KNR 72. panta f) punkts, 127. pants, KDR 27. un 28. pants	16. GP. Pienācīgas darbību revīzijas	

Atsauces uz KNR, KDR un Finanšu regulas pantiem	GALVENĀS PRASĪBAS (GP) un VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI (VK)	NOVĒRTĒJUMA KATEGORIJAS ⁶
VK	<p>16.1. Saskaņā ar KNR 127. panta 1. punktu un KDR 28. pantu (sk. arī Komisijas norādījumus par izlases veidošanu) ir sagatavots apraksts par apstiprināto darbību atlasīšanas metodiku, kurā ietverta izlases metode, izlases vienība, izlases parametri, sistēmu revīzijās (vai — sākuma posmā — izraudzīšanās procesā) iegūtie rezultāti un uzticamības pakāpe, kā arī plānotais būtiskuma līmenis.</p> <p>16.2. Darbību revīzijas, kurās ņemti vērā starptautiski atzīti revīzijas standarti, tiek veiktas saskaņā ar revīzijas stratēģiju.</p> <p>16.3. Darbību revīzijas tiek veiktas, pamatojoties uz apliecinātiem dokumentiem, kas veido audīta liecības, un revīzijās tiek pārbaudīta Komisijai deklarēto izdevumu likumība un pareizība, ietverot vismaz KDR 27. pantā izklāstītos elementus. [Pārējo tekstu skatīt šo norāžu I pielikumā.]</p> <p>16.4. Attiecīgos gadījumos darbību revīzijās tiek ietverta pārbaude uz vietas attiecībā uz darbības fizisko īstenošanu.</p> <p>16.5. Darbību revīzijās tiek pārbaudīta to atbilstošo izdevumu precizitāte un pilnīgums, kurus reģistrējusi sertifikācijas iestāde savā uzskaites sistēmā, un revīzijas liecību saskaņošana visos līmeņos.</p> <p>16.6. Jo īpaši visiem darbību revīzijas posmiem vajadzētu būt pienācīgi dokumentētiem darba dokumentos (arī kontrolsarakstos), kas apliecina, ka konkrētais revīzijas darbs ir pabeigts, revīzijas ziņojumi ir sagatavoti un ar šo darbu saistītie secinājumi ir izdarīti.</p> <p>16.7. Kā paredzēts KDR 27. panta 5. punktā, ja konstatētas problēmas pēc savas būtības izrādās sistēmiskas un tāpēc rada risku citām darbības programmas darbībām, revīzijas iestāde nodrošina, ka tiek veikta turpmāka pārbaude, tostarp attiecīgā gadījumā papildu revīzijas, lai noteiktu šādu problēmu apmēru, un ierosina nepieciešamos korektīvos pasākumus.</p> <p>16.8. Ir izstrādātas efektīvas procedūras, lai varētu uzraudzīt darbību revīzijās norādīto ieteikumu un korektīvo pasākumu īstenošanu.</p>	
KNR 127. panta 7. punkts, KDR 29. pants, Finanšu regulas 59. panta 5. punkta a) un b) apakšpunkts	17. GP. Pienācīgas pārskatu revīzijas	
VK	<p>17.1. Revīzijas iestāde veic pārskatu revīzijas saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 480/2014 29. pantu (sk. arī Komisijas norādījumus par pārskatu revīziju) un programmas revīzijas stratēģiju, īpašu uzmanību pievēršot to galveno prasību novērtēšanai, kas attiecas uz sertifikācijas iestādi.</p> <p>17.2. Revīzijas atzinuma vajadzībām, lai konstatētu, ka pārskati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu, revīzijas iestāde pārbauda, vai visi elementi, kas paredzēti saskaņā ar KNR 137. pantu, ir pareizi ietverti pārskatos un atbilst apliecinotajiem grāmatvedības dokumentiem, kurus uztur visas attiecīgās iestādes vai struktūras un atbalsta saņēmēji. Revīzijas iestāde, pamatojoties uz pārskatiem, ko tai nodrošina sertifikācijas iestāde, pārlicinās, ka: [Pārējo tekstu skatīt šo norāžu I pielikumā.]</p> <p>17.3. Pārskatu revīzijās tiek ņemti vērā starptautiski atzīti revīzijas standarti. Jo īpaši visiem pārskatu revīzijas posmiem vajadzētu būt pienācīgi dokumentētiem darba dokumentos (arī kontrolsarakstos), kas apliecina, ka konkrētais revīzijas darbs ir pabeigts (sistēmu revīziju, darbību revīziju un to nobeiguma papildu pārbaudi laikā, kas attiecas uz pārskatiem, kurus sertifikācijas iestāde iesniedz revīzijas iestādei), revīzijas ziņojumi ir sagatavoti un ar šo darbu saistītie secinājumi ir izdarīti.</p> <p>17.4. Revīzijas iestādes līmenī ir izstrādātas efektīvas revīzijas procedūras, lai varētu uzraudzīt pārskatu revīzijās norādīto ieteikumu un korektīvo pasākumu īstenošanu, tostarp precīzi izvērtēt pārskatos veiktās finanšu korekcijas (darbību revīzijas rezultātu pārraudzībai).</p>	
KNR 127. panta 5. punkts, Finanšu regulas 59. panta 5. punkta b) apakšpunkts	18. GP. Pienācīgas procedūras derīga revīzijas atzinuma nodrošināšanai un gada kontroles ziņojuma sagatavošanai	
VK	<p>18.1. Revīzijas iestāde ir izstrādājusi procedūras, lai varētu nodrošināt, ka GKZ un revīzijas atzinums ir derīgs atspoguļo secinājumus, kas izdarīti sistēmu revīzijās, darbību revīzijās un pārskatu revīzijās un ir saskaņā ar paraugiem, kuri norādīti attiecīgajā Komisijas īstenošanas regulā (sk. arī Komisijas norādījumus par GKZ un revīzijas atzinumu).</p> <p>18.2. Revīzijas iestāde ir izstrādājusi procedūras, lai varētu nodrošināt, ka GKZ un revīzijas atzinums tiek iesniegts Komisijā līdz termiņam, kas noteikts Finanšu regulas 59. panta 5. punkta b) apakšpunktā.</p> <p>18.3. Par visām konstatētajām kļūdām tiek pienācīgi ziņots, un tās apstrādā, ņemot vērā kļūdu īpatsvaru un revīzijas atzinumu.</p> <p>18.4. Ja kopējais paredzamais kļūdu īpatsvars pārsniedz būtiskuma līmeni, revīzijas iestāde analizē tā ietekmi un sniedz ieteikumus, lai nodrošinātu, ka tiek veikti korektīvi pasākumi, lai panāktu pieņemamu kopējo atlikušo kļūdu īpatsvaru.</p> <p>18.5. GKZ un revīzijas atzinumā būtu jāiekļauj visas dalībvalstis, uz kurām attiecas Eiropas teritoriālās sadarbības mērķa programmas.</p>	

EGESIF_14-0010-galīgā redakcija
18/12/2014

Sagatavoja:
Pārskatīja:

Datums:
Datums:

III PIELIKUMS. VISPĀRĒJS SECINĀJUMS PAR VADĪBAS UN KONTROLES SISTĒMU

Dalībvalsts iestāde	Iestādes vērtējums (1.–4. kategorija)	Risku mazinājoši faktori/ kompensējoši kontroles mehānismi, kas tieši ietekmē sistēmas līmenī veikto novērtējumu	Atlikušais risks attiecībā uz pareizību⁸	Vispārējs secinājums par sistēmu (1.–4. kategorija)
Vadošā iestāde				
Sertifikācijas iestāde				
Revīzijas iestāde				
Sagatavoja: Datums: Pārskatīja: Datums:				

⁸ Ļoti zems, zems, vidējs, augsts.

IV PIELIKUMS. TABULA, KURĀ GALVENĀS PRASĪBAS SAISTĪTAS AR IZRAUDZĪŠANĀS KRITĒRIJIEM

<i>Struktūra</i>	<i>GP/VK</i>	<i>Attiecīgie izraudzīšanās kritēriji (KNR XIII pielikums)</i>
VI	1. GP	
VI	1.1.	1. i) / 1. ii)
VI	1.2.	1. iv)
VI	1.3.	1. i)
VI	1.4.	1. ii) / 3. A.
VI	1.5.	1. ii)
VI	1.6.	
VI	2. GP	
VI	2.1.	3. A. i)
VI	2.2.	3. A. i)
VI	2.3.	3. A. i)
VI	2.4.	3. A. i)
VI	2.5.	3. A. i)
VI	3. GP	
VI	3.1.	3.A.v) / 3.A.ix)
VI	3.2.	3.A.ix)
VI	3.3.	3.A.ix)
VI	4. GP	
VI	4.1.	3. A. ii) un iii)
VI	4.2.	3. A. ii)
VI	4.3.	3. A. i) / 3.A.ii) / 3. A. iii) / 3.A.v)
VI	4.4.	3.A.ii) / 3. A. vii)
VI	4.5.	3.A.ii) / 3. B. iv) / 4.B.
VI	5. GP	
VI	5.1.	3.A.iv) / 3.A.vii)
VI	5.2.	3.A.iv) / 3.A.vii)
VI	5.3.	3.A vii)
VI	6. GP	
VI	6.1.	3.A. iv) un 4. A. i) / un ii)
VI	6.2.	3.A. iv) un vii) un 4. A. i) / un ii)
VI	6.3.	3.A iv)
VI	7. GP	
VI	7.1.	3. A. vi)
VI	7.2.	3. A. vi)
VI	7.3.	3. A. vi)
VI	7.4.	3. A. vi)
VI	7.5.	3. A. vi)

<i>Struktūra</i>	<i>GP/VK</i>	<i>Attiecīgie izraudzšanās kritēriji (KNR XIII pielikums)</i>
VI	7.6.	3. A. vi)
VI	7.7.	3. A. vi)
VI	8. GP	
VI	8.1.	3. A. viii)
VI	8.2.	3. A. viii)
VI	8.3.	3. A. viii)
VI	8.4.	3. A. viii)
SI	9. GP	
SI	9.1.	1. i) / 1. ii)
SI	9.2.	1. iv)
SI	9.3.	1. i)
SI	9.4.	1. ii) / 3. B.
SI	9.5.	1.ii)
SI	9.6.	
SI	10. GP	
SI	10.1.	3.B.iv) / 4.B.
SI	10.2.	1. ii) / 3 / B. i)
SI	11. GP	
SI	11.1.	3.B. iii)
SI	11.2.	3.B. iii)
SI	11.3.	3.B. iii)
SI	12. GP	
	12.1.	3.B. iii)
	12.2.	3.B. iii)
SI	13. GP	
SI	13.1.	3.B. ii)
SI	13.2.	3.B. i) / 3.B.ii)
SI	13.3.	3.B. ii)
SI	13.4.	3.B. ii)
SI	13.5.	3.B. ii)
RI	14. GP	n.p.
RI	15. GP	n.p.
RI	16. GP	n.p.
RI	17. GP	n.p.
RI	18. GP	n.p.